

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,
к.е.н., доцент

_____ Ольга ГУБАРИК
« ____ » _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: «Удосконалення управлінського обліку витрат рослинництва та
їх аналіз на підприємстві»

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Ступінь вищої освіти: Магістр

Здобувачка

Шарівська К. М.

Науковий керівник,
д.е.н., професор

Кравченко М. В.

науковий ступінь, посада

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Обліку і фінансів

Кафедра: Обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою

Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Ступінь вищої освіти: Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 202_р.

ЗАВДАННЯ

Шарівська Катерина Миколаївна

1. Тема роботи: «Удосконалення управлінського обліку витрат рослинництва та їх аналіз на підприємстві»

Науковий керівник: Кравченко Микола Володимирович, д. держ. упр., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по ДДАЕУ від «09» жовтня 2023 року № 3050

2. Термін подання здобувачем роботи: 08 грудня 2023 року

3. Вихідні дані до роботи: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, П(С)БО, реєстри синтетичного, аналітичного обліку та фінансова звітність ТОВ «Агрофірма «Авангард».

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи організації обліку витрат у рослинництві та нормативно-інформаційне забезпечення. 2. Стан організації обліку витрат в управлінні рослинництвом сільськогосподарського підприємства. 3. Удосконалення організації обліку витрат рослинництва для забезпечення управління ними на сільськогосподарському підприємстві. 4. Висновки і пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Загальна схема організації обліку витрат виробництва. Структура і динаміка майна ТОВ «Агрофірма»Авангард за 2020-2022 рр., тис. грн. Оцінка ділової активності ТОВ «Агрофірма»Авангард за 2020-2022 рр. Структура і динаміка доходів ТОВ «Агрофірма»Авангард за 2020-2022 рр. Структура та динаміка витрат і відрахувань за 2020-2022 рр. Формування, структура та динаміка фінансових результатів підприємства. Аналіз динаміки собівартості 1 ц насіння соняшника. Визначення відхилення фактичного рівня собівартості 1 ц насіння соняшнику від планового в ТОВ «Агрофірма»Авангард та порівняння його з середніми даними по Синельниківському району. Порівняння узагальнених об'єктів обліку сільськогосподарської продукції за діючими та запропонованими підходами.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні основи організації обліку витрат у рослинництві та їх нормативно-інформаційне забезпечення	Березень 2023	
2	Стан організації обліку витрат в управлінні рослинництвом сільськогосподарського підприємства	Вересень 2023	
3	Удосконалення організації обліку витрат рослинництва та визначення резервів для забезпечення управління ними на сільськогосподарському підприємстві	Листопад 2023	
4	Висновки і пропозиції	Грудень 2023	
5	Оформлення дипломної роботи	Грудень 2023	

Здобувачка _____
(підпис)Шарівська К. М.
(прізвище та ініціали)Науковий керівник _____
(підпис)Кравченко М. В.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ У РОСЛИННИЦТВІ ТА ЇХ НОРМАТИВНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	9
1.1. Сутність витрат на виробництво продукції рослинництва та їх класифікація	9
1.2. Нормативне та інформаційне забезпечення обліку витрат на виробництво та виходу продукції рослинництва	16
1.3. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва	18
Висновки до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ РОСЛИННИЦТВОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	25
2.1. Організаційно-економічна характеристика товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області	25
2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району	36
2.3. Організація документування операцій з обліку витрат на виробництво продукції рослинництва	38
2.4. Організація синтетичного та аналітичного обліку витрат на виробництво продукції рослинництва	41
2.5. Аналіз ефективності вирощування рентабельних культур в сільськогосподарському підприємстві	47
Висновки до другого розділу	54
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ РОСЛИННИЦТВА ТА ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗЕРВІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ НИМИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	57
3.1. Удосконалення обліку витрат на виробництво продукції рослинництва	57
3.2. Розрахунок резервів зниження собівартості виробництва рентабельних культур сільськогосподарського підприємства	63
Висновки до третього розділу	68
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення управлінського обліку витрат рослинництва та їх аналіз на підприємстві».

Кваліфікаційна робота: 80 ст. основного тексту, 14 рис., 14 табл., 51 літературне джерело.

Об'єкт дослідження є процес організації обліку витрат в менеджменті галузю рослинництва в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Предметом дослідження є являє собою сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів організації обліку витрат в управлінні сільським господарством на корпоративному рівні.

Мета роботи теоретично та експериментально продемонструвати практичність методичних положень щодо організації обліку витрат у веденні рослинництва сільського господарства.

Методи дослідження. Аналітичне порівняння, зіставлення показників, індексний метод, методи теоретико-емпіричного дослідження.

В роботі визначено та проаналізовано теоретичні основи категорії “витрати”, визначено види контролю, його об'єкти та суб'єкти. Крім того, в роботі досліджено діяльність сільськогосподарського підприємства, оцінено його організаційний та фінансовий стан, розглянуто організацію бухгалтерської служби, її основні завдання та обов'язки. Проаналізовано систему формування витрат на досліджуваному підприємстві, її побудову та періодичність. На основі проведеного аналізу надано рекомендації по вдосконаленні контрольного процесу на підприємстві сільського господарства. Впровадження рекомендацій, що надані в роботі підвищить ефективність обліку та аналізу основної діяльності організації.

Результати впроваджені в діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Ключові слова

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ, СЛУЖБА КОНТРОЛЮ, ПРАВИЛА, ПОВНОВАЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ

Keywords

INTERNAL CONTROL, CONTROL SERVICE, RULES, AUTHORIZATIONS, MONITORING

ВСТУП

Актуальність теми. В даний час, коли глобальна тенденція у багатьох країнах збільшує цінність та дефіцит сільськогосподарської продукції, актуальною проблемою є збільшення обсягу продукції рослинництва та підвищення його якості. Ця галузь є важливою галуззю для держави та джерелом доходу для сільськогосподарських компаній. Таким чином, бухгалтерський облік служить для визначення виробничих витрат рослинної продукції, використання всіх видів виробничих ресурсів, природних та грошових заходів та обсягу продукції (пропонованих послуг чи послуг) для загального управління та управління економікою. Індикатор є єдиним джерелом, необхідним для отримання даних індикатора. Рослинництво як економічний сектор має багато характеристик, які визначаються, з одного боку, впливом природних факторів, а з іншого - суспільством. Вони повинні бути враховані при організації бухгалтерії. Основна мета обліку виробничих витрат - контроль виробничої діяльності та витрат на їх реалізацію. Аналіз сучасних досліджень та публікацій. Питання вирішення місця та ролі бухгалтерського обліку в бухгалтерському обліку та менеджменті піднімалося багатьма вченими, зокрема: Бутинець Ф. Ф., Чижевська Л. В., Герасимчук Н. В., Гаценко О. П., Ніколенко Ю. В., Голов С. Ф., Дон Т, Карпова Т. П., Нападовська Л. В., Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Беленкова М. І., Пісьмаченко Л. М., Рябий Я. І. та ін. Висновки вчених щодо вирішення загальнотеоретичних і практичних проблем управлінського обліку в різних галузях промисловості містяться в цілісній темі.

Проте проблематика обліку сільськогосподарського виробництва, а саме обліку затрат, пов'язаних з виробництвом продукції рослинництва в сільськогосподарських організаціях, недостатньо врегульована через його специфіку, особливості та природно-економічні умови виробництва. Як відмічає Ф. Ф. Бутинець: проблема обліку витрат з метою зниження витрат на виробництво сьогодні не привернула уваги керівників бізнесу та бухгалтерів.

Щоб забезпечити прибутковість роботи компанії, ми спочатку прагнемо до високих цін продажу, але не до економії ресурсів. Однак це ненадійно і малоймовірно.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є теоретично та експериментально продемонструвати практичність методичних положень щодо організації обліку ввип у веденні рослинництва сільськогосподарства.

Згідно із цільовою спрямованістю роботи для дослідження визначені такі завдання:

- дослідити сутність витрат на виробництво продукції рослинництва та їх класифікація;
- проаналізувати нормативне та інформаційне забезпечення обліку витрат на виробництво та виходу продукції рослинництва;
- вивчити теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва;
- дослідження показників організаційно-економічної характеристики та результатів діяльності ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області;
- надана характеристика організації праці бухгалтерської служби та експертиза базових засад облікової політики;
- зменшити експлуатаційні документи для обліку собівартості товару заводу;
- організація, що вивчає комплексний та аналітичний облік собівартості продукції рослинництва;
- проаналізувати ефективність вирощування рентабельних культур в сільськогосподарському підприємстві;
- удосконалити облік витрат на виробництво продукції рослинництва;
- запропонувати автоматизацію обліку витрат на виробництво продукції рослинництва;
- зробити розрахунок резервів зниження собівартості виробництва рентабельних культур сільськогосподарського підприємства.

Предметом дослідження являє собою збірник теоретичних, практичних і методичних аспектів організації обліку витрат в управлінні сільським господарством на корпоративному рівні. Керівництво організовує ефективну калькуляцію витрат на основі місця виникнення, типу задіяного продукту та загальної вартості. Цієї інформації достатньо для здійснення ефективних управлінських рішень.

Об'єктом дослідження буде процес організації обліку витрат в управлінні галуззю рослинництва в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Методи дослідження. Дипломна методологія дослідження включає такі методи, як: аналіз, порівняння, табличний, наукова абстракція, дедуктивний та індуктивний, усі з яких використовуються для з'ясування поняття «вартість», «управління», «виробництво рослин».

Інформаційною базою роботи існують законодавчі та інші офіційно-правові акти України щодо регулювання організації обліку витрат в управлінні сільськогосподарським виробництвом, які є нормативними, в тому числі матеріали держстату, дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Наукова новизна одержаних результатів складається з аргументується теоретичних положень та створення практичних пропозицій щодо вдосконалення методичних підходів та обґрунтування рекомендацій і пропозицій для вдосконалення обліку і управління витратами в галузі рослинництва в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області, а саме:

- оперативний контроль за постійними витратами можливий за допомогою системи директ-костинг. Ця система заснована у тому, що всі затрати поділяються на прямі і непрямі. Ці витрати (прямі) безпосередньо зв'язані з тим чи іншим видом товару. А непрямі витрати — це непрямі витрати, пов'язані з продуктом, оскільки їх сума складається з постійної та

змінної складових.

- для збільшення та збільшення оперативності інформаційного забезпечення та його дієвості потрібно запровадити електронний облік і контроль діяльності з використанням нових інформаційних технологій. Правильно організований облік витрат у розрізі статей розрахунків, за місцем їх виникнення, за видами продукції дає керівництво достатньою кількістю інформації для прийняття ефективних управлінських рішень при плануванні структури посівів віддавати перевагу високоврожайним і рентабельним сортам соняшнику, дотримуючись при цьому чергування полів у сівозмінах; збільшити обсяг виробництва даної культури за рахунок підвищення урожайності; забезпечити виконання агротехнічних заходів в оптимальні строки, що дозволить господарству без додаткових затрат отримати більший обсяг продукції.

Практичне значення одержаних результатів Вивчення теми складається з наступних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації обліку витрат в управлінні сільським господарством на корпоративному рівні.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження доповідалися на VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств», 11-12 травня 2023 р. – Дніпро : факультет обліку і фінансів, 2023. – с.53-56.

Дипломна робота здається за типом, чотирьох розділів, висновків і пропозицій, додатків, списку використаних джерел, що містить 85 найменувань, містить 20 таблиць, 2 малюнки. Основний зміст дипломної роботи викладено на 106 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ У РОСЛИННИЦТВІ ТА ЇХ НОРМАТИВНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1.1. Сутність витрат на виробництво продукції рослинництва та їх класифікація

Мета процедури виробництва рослинництва документально підтверджується організацією науково обґрунтованого обліку витрат, у тому числі собівартості товару.

Дослідження літературних джерел свідчить, що поняття «витрати виробництва» своїм корінням сягає творів В. Петті, в «Трактаті про податки та збори», подано теорію складу виробничих витрат і сформулюйте закон вартості цієї теорії [16].

Т. Мальтус вважав, вартість товару дорівнює вартості його виробництва, яка включає витрати на виробництво продукту «безпосередньої» живої праці, «накопиченої праці» в засобах виробництва та додаткової кількості праці авансованого капіталу, відповідного повернення товару. Категорія «витрати виробництва» розглядається також у працях представників неокласичної теорії вартості. [95].

Зокрема, А. Маршал виділяв поняття:

1) «реальні витрати для виробництва» - вартість різних видів працівників, які безпосередньо чи опосередковано беруть участь у виробництві товарів, та очікування, необхідні для накопичення капіталу, використаного для цього виробництва;

2) «грошові витрати виробництва» - суми грошей, доводиться платити за всі зусилля і жертви для виробництва товару.

А. Маршал вважав, що «витрати виробництва для виготовлення певної кількості даного товару дорівнюватимуть цінам пропозиції відповідних кількостей факторів його виробництва» [54].

Оскільки виробничі витрати є продуктом факторів, пов'язаних з виготовленням, їх економічний зміст можна визначити як частку споживання виробничих ресурсів.

Професор М. Ф. Огійчук дає наступне визначення витратам: витрати - різноманітні речовини та сили природи, що використовуються у виробничому процесі для отримання нових робочих продуктів. Зміст витрат та умови собівартості узагальнено у понятті виробничих витрат [17].

Відповідно до НПБО 16 «Витрати» витратами визнаються:

1. Витрати документально показуються в бухгалтерському обліку, якщо дебети зменшуються.

2. Витрати перевіряемого періоду документально підтверджуються чі зменшенням активів, чі збільшенням зобов'язань. Якщо ці витрати можна точно оцінити, то капітал компанії буде зменшено (шляхом вилучення або передачі капіталу власнику).

3. Витрати обліковуються як витрати за якийсь проміжок часу разом із записом отриманого доходу.

4 Витрати, що не пов'язані спродажем на протязі певного періоду, вважаються витратами звітного періоду, в якому вони були сплачені. Не враховуються витрати.

5. Якщо актив пропонує якісь економічні переваги протягом декількох звітних періодів, витрати реєструються шляхом систематичного присвоєння його вартості протягом відповідного звітного періоду (наприклад, у формі амортизації) [63].

Не враховуються витрати:

1. Початкова (майбутня) оплата акцій, проектів, послуг.
2. Погашення отриманої позики.
3. Будь-яке інше зменшення або збільшення заборгованості, яке не відповідає характеристикам, описаним у пункті 6 цієї статті (стандарт).

4. Витрати, що відображаються на зменшенні капіталу належно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Виготовлення готової продукції для продажу та отримання заробітку є основною ціллю виробничої діяльності с./г підприємства. Виробничі затрати та їх виробничі витрати виникають із виробничими витратами.

До собівартості товару (підприємств, послуг) входять:

- прямі матеріальні затрати;
- прямі затрати на оплату праці;
- інші прямі затрати;
- загальновиробничі затрати.

«Перелік і склад (роботи, послуги) виробничої статті для розрахунку собівартості продукції складається компанією» [63].

Прямі виробничі затрати обліковуються безпосередньо на рахунку 23 «Виробництво».

Виготовлення продукції, що продається, та прибуток від цих продажів є головними цілями виробничої діяльності підприємства. Характеристикою процесу виготовлення є виробничі витрати [79].

Процес виробництва характеризується ефективністю, досягненням науково-технічного розвитку, а також місцем розташування та ролі працівників у виробничому процесі. У ситуаціях, коли досягаються обмежені ресурси та заплановані підвищення ефективності, завжди слід порівнювати понесені витрати та досягнуті результати. Інфляція посилює цю проблему, коли щоденні витрати на виробництво доводиться зрівнювати з майбутніми витратами, які сильно залежать від екологічних витрат. Здатність усунути або передбачити вплив багато яких негативних внутрішніх і зовнішніх факторів базується на належно організованому обліку виробничих витрат [42].

Затрати на виробництво пояснюються різними причинами. Тому бачемо, що це означає: собівартість базується на економічній вартості, статті витрат, методі калькуляції тощо [7].

Витрати на продукцію, які включаються в продукцію, відносяться до їх економічної важливості на матеріальні витрати (без відповідних витрат на повернення). Затрати на оплату праці та участь у масових заходах. Платити

базову зарплату та брати участь у громадських заходах. Амортизація основних засобів та ін. затрат.

Елемент «Матеріальні витрати» включає витрати на виробництво. Сировина та сировина. Придбані різноманітні комплектуючі, напівфабрикати. Паливо та енергія. Будівельні комплектуючі, тех.деталі частини для тари та пакувальних матеріалів та інші матеріали.

До пункту «Витрати на оплату праці» входить заробітна плата, премії та заохочення, винагорода, державні свята та інші неробочі години та інші затрати на оплату праці.

Такий елемент «Відрахування на соціальні заходи» включає пенсійні внески. Соціальний внесок безпеки. Премії за безробіття, відрахування на соц. страхування у разі нещасних випадків, особисті страхові відрахування для працівників компанії. Внесок в іншу соціальну діяльність.

Стаття «Амортизація» включає накопичену амортизацію основних засобів, нематеріальних активів та іншого довгострокового майна, обладнання та обладнання.

До складу елемента «Інші операційні витрати» включають операційні затрат, які не включаються до зазначених вище факторів, таких як: В. Дорожні витрати для працівників, телекомунікаційні послуги та виплати за фінансову підтримку.

Виробничі затрати включаються до собівартості виробництва (праці, послуг), яка вироблена відповідно до вимог стандарту бух. обліку 16 (витрати).

З 18 травня 2001 року Міністерство аграрної політики України дало вказівку та рекомендацію щодо калькулювання собівартості виготовлення сільськогосподарської техніки. № 132 Методичного посібника заплановано, обліку та перерахунок продукції (робіт та послуг) с./г. підприємств визначають самі ці підприємства. Під час розрахунку виробничих витрат дуже важливо класифікувати витрати за їх економічною вартістю та типом походження або призначення, до якого вони належать (класифікація). [78].

Витрати окремо за спосіб включення до собівартості на прямі та непрямі . Прямі витрати - це розходи підприємства, що можуть бути віднесені одночасно до конкретного об'єкта витрати і включаються у виробничі витрати (експлуатація, послуги).

До прямих матеріальних затрат входять витрати на сировину та сировину, які складають основу виготовленого продукту або є його необхідною частиною і будуть відносини до певного об'єкта витрат.

В прямі затрати на оплату праці входять «заробітну плату та інші виплати працівникам, які виробляють товари, виконують роботу чи надають послуги, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретних об'єктів витрат» [17].

Іншими словами, прямі витрати на оплату праці включають заробітну плату, включаючи базову заробітну плату, митні збори, одиничні збори та індекси заробітної плати для основного виробничого персоналу компанії, а також виготовлення продукції, яка оплачується працівникам та службовцям за рахунок витрат на оплату праці робітникам, які працюють за сумісництвом. У зв'язку з податками та надбавками до зарплати та доплатами, включаючи нічну роботу, професійні злиття та розширені сфери обслуговування. Дивлячись на чинне законодавство, вартість продуктів харчування та продуктів повинна бути надана працівникам компаній певних галузей безкоштовно, щорічні відпустки та інші додаткові платежі. Одноразова плата за послуги тощо.

Також другі прямі витрати включають усі виробничі затрати, які можуть бути віднесені до певної статті витрат, наприклад. В. Відрахування від соціальних подій, платежі за нерухомість та основні орендні плати та амортизація [18].

Під час групування витрат під статтями витрат необхідно розуміти товари, роботи, послуги або діяльність компанії, які потребують ідентифікації витрат (виконання), пов'язаних з виробництвом.

Непрямі витрати - це розхідна частина, яка не може безпосередньо віднести до компанії найбільш рентабельним способом і пов'язані з вирощуванням багатьох рослин, деяких тварин і виконанням різних завдань.

Тому витрати повинні бути розподілені на всю бухгалтерську одиницю заздалегідь, перш ніж вони можуть бути включені до складу витрат. На практиці її часто називають продажем, П (С) БО 16 «Витрати» - загальновиборничі витрати. Довгострокова амортизація активів загального призначення, обслуговування, експлуатація та ремонт, страхування, експлуатаційний оренду основних засобів, інші амортизаційні відрахування на довгострокові активи загального виробництва, витрати на вдосконалення організації технології та виробництва, комунальні оплати інші витрати на обслуговування громадських територій виробничих цілей тощо) [17].

Підсумовуючи, категорії виробничих витрат можуть складатися з прямих витрат (непрямих витрат) без поділу загальних економічних і комерційних витрат. Відповідно до ст. 17 Положення (стандарту) 16 «Витрати», пов'язані з операційною діяльністю, що не включаються до собівартості сільськогосподарської продукції (будівництво та послуги), можуть бути розподілені на адміністративні, продажні та інші операційні витрати.

Адміністративні витрати - то загальні економічні витрати на адміністрування та обслуговування всього виробництва. На них припадає більша частина експлуатаційних витрат, які не включаються до витрат на виробництво с./г. продукції, товарів та послуг. Ці витрати включають затрати на обслуговування обладнання для управління бізнесом та іншого загального персоналу управління. Господарські витрати, основні витрати на утримання основних засобів, витрати на зв'язок, витрати на відрядження та інші витрати. Усі загальні витрати, які пов'язані з управлінням та обслуговуванням господарства, включаються на рахунок 92 «Адміністративні витрати». «Адміністративні витрати». За дебетом цього рахунку відображається сумарність визнаних адмін. витрат, за кредитом на рахунки 79 «Фінансові результати» [55].

Витрати збуту продукції - це витрати на рекламу, комісійні заохочення торговим агентам, тобто це витрати, які відіграють велику роль у просуванні продукції.

А. А. Костякова вважає, що враховуючи управлінський облік та вимоги нинішніх часів, є потреба більше деталізувати класифікації виробничих витрат. Тому вона пропонує свою номенклатуру самих витратних статей також групування затрат залежно від обсягу виробництва товару рослинництва.

Багато з перерахованих статей входять до однієї з класифікаційних груп, але деякі з них потребують уточнення, наприклад, вартість засобів захисту рослин базується на площі посадки, а в ґрунті, що закритий, враховується площа приміщення. У результаті їх слід вважати змінними витратами, якщо вони оплачуються за поставлений продукт. Однак їх слід розглядати як умовні змінні щодо обсягу роботи, зайнятості; і до остаточного - якщо на працівника поширюється норма найму. [38].

Найбільш точну та актуальну розкладку витрат на змінні та постійні для с./г. організацій створили Т. М. Ковальчук та В. В. Кириленко. Запропонована назва виробів і компонентів виробництва дозволяє максимально широко охопити затрати, пов'язані з усім підприємством, включаючи різні підрозділи в межах кожного обраного виробничого циклу. Крім того, ця термінологія походить від сукупності таких аспектів класифікації витрат: асоціація з технологічним виробництвом, економічна цінність, спосіб включення у собівартість, місце походження, види продукції, статті витрат та асоціація з обсяг виробництва. [35].

На основі вищенаведених пропозицій, Костякова А.А. рекомендує «класифікацію витрат виробництва залежно від обсягу виробництва та номенклатури статей та елементів витрат відповідного циклу виробництва продукції рослинництва» [38].

Саме класифікація витрат за обсягом виробництва дозволяє кожному аграрному суб'єкту господарювання визначити, які саме витрати слід включати до собівартості продукції чи до фінансового результату всього підприємства. [23].

1.2. Нормативне та інформаційне забезпечення обліку витрат на виробництво та виходу продукції рослинництва

Найважливішим нормативним документом, який визначає правові засади підготовки українських нормативно-правових актів, організацій, бухгалтерського обліку та річної фінансової звітності, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Виробничі та виробничі витрати регулюються та ґрунтуються на рішеннях цього закону [29].

Одним з найважливіших нормативних документів є регулювання бухгалтерського обліку 16 «Витрат» (стандарт), що включає загальні положення, підхід, облік, склад, розрахунок та зберігання в річних звітах. П (С) БО 16 повністю відображає характер витрат і надає повне пояснення [60].

Національне положення бухгалтерського обліку (стандарт) «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Витрати - це втрата грошових вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, які призводитимуть до уменшення капіталу (крім зменшення у капіталі внаслідок вилучення або розподілу власником). Ця вартість є визначенням термінів, що передає значення витрат на діяльність, ці витрати відображаються в розподілі витрат: фінансові результати, але вони не представляють суть категорії виробничих витрат на рівні виробничого процесу або змін до структура активів підприємства.

ПКУ ст. 137.4.1. Виробники сільськогосподарської продукції за змістом статті 209 цього Кодексу встановили, що вони можуть обирати річний податковий період (звітний період) з 1 липня минулого року до 30 червня цього року.

З метою оподаткування корпоративного податку компаніями, основною діяльністю яких є сільськогосподарське виробництво, є компанії, доходи яких від реалізації своєї сільськогосподарської продукції в попередньому податковому році перевищували 50% загального доходу.

Податковим законодавством передбачено врахування розподілу витрат при визначенні податку на прибуток та прямої заборони платниками податку окремих витрат.

Оскільки управлінський облік не регулюється законодавством, не існує офіційно затвердженої концепції, яка б повторювала зміст категорії «витрати виробництва» стосовно управління.

Систематичні рекомендації щодо формування виробничих витрат (будівництво, послуги) в селі. Пов'язані з функціонуванням виробництва для компаній, затвердженими від імені Національної комісії з промислової політики України від 2 лютого 2001 року.

Питання про стандартизацію обліку сільськогосподарської діяльності було поставлено МФБ у 1994 році. У грудні 2000 року був затверджений міжнародний стандарт бухгалтерського обліку МСБО 41 «Сільське господарство», який рекомендовано до внесення з 01.01.2003 року. З 2004 року МСБО 41 в якості національного почалося випуску в Новій Зеландії. Аналогічний стандарт № 35 «Само створювані та відтворювані активи» прийняла Австралія.

Розробкою цього стандарту в Україні займався науково-дослідний інститут при Міністерстві фінансів України із залученням науковців та викладачів по обліку в сільському господарстві. Розроблений НПБО 30 «Біологічні активи», затверджено Наказом Мінфіну України № 790 від 05.12.2005р. набранням чинності з 01.01.2007р. В роз'яснення застосування НПБО 30 розроблені та затверджені Наказом Мінфіну України № 1315 від 29.12.2006р. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів. Для застосування НПБО 30 Мінфіном України внесено зміни до Плану рахунків та деяких НПБО (Наказ № 1176 від 11.12.2006р.). Вищезазначені нормативні документи наведено в додатках до цього Посібника.

Якщо згідно з чинною методологією дебетовий рахунок 231 відображає лише прямі витрати, виробничі витрати, коли виробництво заводу вперше реєструється як готовий продукт, все ще включають допоміжне виробництво та

виробничі витрати. Тому що це не так, воно зменшується. Це призводить до неправильних фінансових результатів у річній фінансовій звітності за звітний період. Залежно від різниці між дебетом і кредитним рахунком 231 при отриманні продукції, прибуток станом на дату балансу завищується або витрати на перший запис товару зменшуються і відображаються відповідно у рядках 060 (061 довідково) та 090 (091 довідково) Звіту про фінансові результати.

Суть цих нововведень полягає не в механічній зміні назви рахунку, а в обліку певних активів, що живуть, зростають, дублюються і, отже, підбираються індивідуально та потребують спеціальної оцінки, а також потреба та потенціал для окремого представлення у звітності. Останнє також призводить до впровадження цих стандартів і приносить із собою подальші зміни в бухгалтерському обліку.

1.3. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва

Знання про витрати необхідні для визначення ціни продукції, оцінки того, які методи виробництва найбільш економічні, які підрозділи найбільш ефективні, а також для прийняття багатьох рішень щодо фінансів і керівних посад.

Вітчизняні вчені Г.Є.Павлова, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та інші стверджують те, що створення належної системи управлінського обліку на агропромислових підприємствах передбачає виконання комплексу заходів: Спочатку уточнити функцію управління бухгалтерським обліком та виконавців. По-друге, сформовану інформацію про потреби бізнесу, виробництво та витрати підприємств на виробництво. По-третє, проведення організаційних заходів [8].

Рослини як галузі економіки характеризуються низкою характеристик: впливом природних та соціальних факторів. Земля та рослини - це не лише

засоби, а й робота. На сільськогосподарські виробничі процеси також впливають погода. З цими функціями потрібно рахуватись під час виставлення рахунків. Однією з таких особливостей є те, що земля є одним із основних засобів виробництва, тоді як у промисловості - це лише область, де розташовані компанії. Земля - це постійний засіб виробництва, на відміну від інших засобів, які поступово використовуються під час виробництва, оскільки їх доводиться з часом замінювати новими. При правильному вживанні він не тільки не виносить, а навпаки, підвищує фертильність. Виробничий цикл виробництва продукції рослинництва займає значну кількість часу: до року (кукурудза, зернові тощо). Кілька років (ріст багаторічних рослин). Тому необхідно створити адекватну організацію обліку витрат у компанії відповідно до «Закону України «Про бухгалтерський облік» Закону України «Про бухгалтерський облік» [10].

Виробництво та його становище характеризується ефективністю, досягненням науковою, науково-технічною стратегією прогресу, а також місцем розташування та ролі працівників у виробничому процесі. У зв'язку з обмеженими ресурсами та досягненням запланованої ефективності необхідно постійно порівнювати понесені витрати з досягнутими результатами. Інфляція посилює цю проблему, коли щоденні витрати на виробництво доводиться порівнювати з майбутніми витратами, які сильно залежать від екологічних витрат. Здатність усунути або передбачити вплив багатьох негативних внутрішніх і зовнішніх факторів покладається на облік, який адекватно організовує витрати виробництва.

Організація обліку витрат у агропромислових господарствах повинна бути ефективною за такими принципами [8]:

- розрахунок та розрахунок продукту повинні відповідати плановим та нормативним показникам.

- документація витрат на час реалізації, відхилення від норм витрат активів і винагород, а також індивідуальне відображення витрат після відхилень.

- система обліку повинна бути згрупована витратами за статтями витрат.
- виробничі витрати обчислюються на основі розрахунку. Для цього потрібна ідентифікація об'єктів витрат та об'єктів витрат.

- всі затрати, пов'язані з виробленням товару в цей період, повинні включатися до цих витрат.

Витрати на сільськогосподарське виробництво можна виразити у природі та витратах [5, С. 360]. Для організації виробничої та господарської діяльності підприємства дуже важливим є планування та облік витрат у розмірах природи (кількість, вага, кількість тощо). Однак оцінки витрат є важливими для оцінки результатів цієї діяльності, оскільки вони забезпечують грошове представлення виробленої продукції та наданих послуг [8]. Отже, само собою зрозуміло, що економічний вплив витрат на створення накопичувальної продукції стає очевидним. Його вартість складається із витрат на використанні засоби виробництва, витрати, що передаються на виготовлений продукт, та новостворену вартість [11]. Це означає, що витрати на сільськогосподарське виробництво одночасно підлягають управлінському та управлінському обліку.

Керівники створюють необхідні умови для належного ведення бухгалтерського обліку, а всі відділи, служби та персонал, що стосуються бухгалтерського обліку, відповідають законним вимогам бухгалтерів, щоб забезпечити порядок підготовки та подання ключових документів.

Основна мета обліку собівартості продукції сільськогосподарської продукції сільськогосподарських господарств - відобразити в реальному часі та в повному обсязі фактичний розмір та склад витрат, користування усіх видів виробничих ресурсів, та також натуральної і фінансово виготовленої продукції

Управління витратами - це, по суті, управління всією економічною діяльністю організації для охоплення всіх аспектів виробничого процесу, що відбувається в компанії [4, с. 146]. Виробничі витрати на виробництво продукції рослинництва при плануванні та обліку визначаються незалежно від економіки та групуються за статтями, затвердженими мандатом на принципи

бухгалтерського обліку [6]. «Витрати на виробництво рослин описуються наступними пунктами:

- на оплату праці; – відрахування на соціальні заходи;
- насіння і посадковий матеріал; – добрива;
- засоби захисту рослин; – роботи та послуги;
- витрати на утримання основних засобів; – інші витрати;
- витрати на організацію виробництва й управління» [15, с. 286].

Комплексний облік витрат на виробництво та виробництво в сільськогосподарських господарствах ведеться на рахунку 23 «Виробництво» та відкрито субрахунок 231 «Рослинництво». В економічному плані вони залежно від призначення та структури належать до групи рахунків господарських процесів - до групи операційних рахунків та розрахункових рахунків. Субрахунок 231 стає активним на початку року та активно-пасивним цього року. Для дебетів на рахунку 23 «Виробництва» за субрахунком, стаття витрат відображає прямі матеріальні витрати, витрати на оплату праці, інші прямі витрати, а також накладні витрати та збитки. Кредит продукції, рослин, послуг [5]. Загальна схема організації калькуляції продукції представлена на рисунку. 1.1.

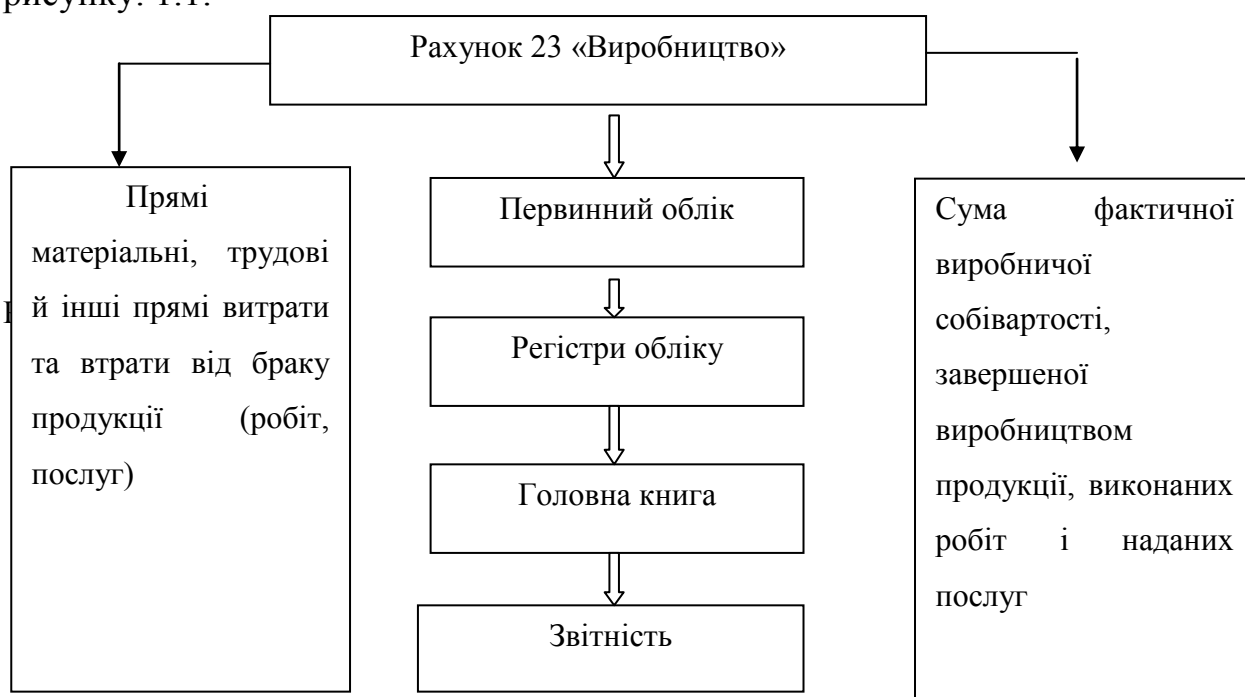

Рис. 1.1. Загальна схема організації обліку витрат виробництва

Інші чинники, які не залежать від компанії і досі не вирішені, - це турбулентний характер товарного ринку, який в основному пов'язаний з продажем продукції та створенням системи рекламної продукції в ЄС, зокрема за допомогою аналогії з розвинені країни. Обмежене використання цих можливостей сільгоспвиробниками є неприйнятним у сучасному суспільстві. Як напрямок удосконалення обліку витрат у рослинництві пропонуємо створити в кожній агрофірмі окремий відділ, який займатиметься практичними засадами оперативного контролю за діяльністю підрозділів, у тому числі щодо їх розподілу, загальної суми грошей, які вони мають, і фінансових вигод, які вони отримують. Це дозволить ефективно управляти витратами на виробництво продукції рослинництва сільськогосподарських підприємств відповідно до особливостей їх діяльності та потреб сьогодення.

Дохід від первісного визнання вираховується з фінансових результатів за методом Д-т 710 К-т 791, витрати від первісного визнання – з фінансових результатів за методом Д-т 791 К-т 940.

Основне завдання в розрахунку виробництва рослин є [9].

- інформаційна підтримка корпоративного управління для прийняття бізнес-рішень.
- відстежуйте та контролюйте фактичні витрати, виявляйте невідповідності та порівнюйте їх зі стандартними та запланованими розмірами для формування майбутніх бізнес-стратегій.
- надійне виставлення рахунків продуктивності продукції за видами з урахуванням якості.
- розрахунок виробничих витрат та розрахунок фінансових результатів для оцінки кінцевої продукції.
- ідентифікація та оцінка економічного впливу виробничої діяльності структурного підрозділу.
- облік інформації щодо управління виробничою діяльністю з метою прийняття довгострокових рішень щодо природи (облік виробничих програм, рентабельності виробництва, ефективності капітальних вкладень тощо).

Для сільськогосподарської компанії це підходяща організація для посилення дії бухгалтерського обліку як ключового інструменту для прийняття надійних фінансових рішень та отримання достовірної інформації, щоб уникнути ризику у фінансовій та фінансовій діяльності компанії. Це залежить від організації обліку витрат, зв'язаних з виго товленням рослинної продукції, включається в принципи бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання і складає основу для обліку витрат і виробництва продукції. Зазначимо, що на організацію виробничих витрат діють різні фактори. Основними факторами є вид діяльності, тип виробництва, структура управління, розмір компанії, технічні характеристики та організація виробництва.

Об'єкти ведення та обліку управління виробництвом рослинної продукції. Тому правильний вибір методу розрахунку залежить від навичок технічного процесу та залежить від власних менеджерів та бухгалтерів агропромислового комплексу.

Висновки до першого розділу

1. Придмети обліку з рослинництва мають забезпечити інформацію щодо зведення фінансової звітності. У бухгалтерському звіті сільськогосподарського підприємства є таблиця «Виробництво і собівартість продукції рослинництва» в якій перелічено двадцять вісім об'єктів обліку (культури, групи мистецтв, праці). Це характерно для великих підприємств, а в інших підприємствах об'єктів обліку буде менше і виділяти їх можна не за культурами, а за структурними підрозділами - центрами відповідальності.

2. Витрати – це сума грошових, матеріальних чи нематеріальних витрат платника податків, понесених у бізнесі платника податків, та мінімізація економічних вигод за виглядом розпорядження активами і збільшення зобов'язань, результат уменшення власного капіталу (без урахування змін капіталу через вилучення або розповсюдження власником). Податковим

законодавством передбачено врахування розподілу витрат при визначенні податку на прибуток та прямої заборони платниками податку окремих витрат.

3. Поточні біологічні активи рослин не можуть узнати їх справжню вартість (в даному випадку озиму пшеницю), не дозріли і технічний процес їх виробництва ще не завершений. за оцінками. Визначається відповідно до стандарту (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Якщо ви використовуєте існуючий метод калькуляції, то виробничі витрати також є неповними, оскільки додаткові рахунки виробництва та накладні витрати не були призначені на дату балансу.

4. Інші фактори, що не відносяться від компанії та ще не з'ясовані, - це невіршений ринок сировини, тобто продаж продукції та речовин для виробництва певної продукції аналогічно індустріальним країнам, зокрема ЄС. Існує система стратегічних стимулів. Неприпустимо обмежувати використання фермерами таких можливостей у сучасних ситуаціях. Як напрямок покращення обліку затрати у рослинництві за пропонуємо створити в кожній агрофірмі окремий відділ, який займатиметься практичними засадами оперативного контролю із діяльністю підрозділів, а також щодо їх поділу, загальної суми грошей, що вони мають, і фінансових прибутки, що вони отримують. Тож сприяння ефективному управлінню витрат, яке зв'язане з виробництвом продукції рослинництва в агропромислових організаціях, які відповідають особливостям їх виробництву та вимогам сьогодення.

РОЗДІЛ 2. СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ РОСЛИННИЦТВОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області

Для отримання якісної оцінки економічної діяльності підприємці та менеджери все частіше покладаються на аналітичні розрахунки, особливо фінансовий аналіз. Тож зробимо висновок, що доцільність платіжного інструменту, відношенні власних коштів до позикових коштів, швидкості коливання та причин зміни та розміру коштів. Певні види діяльності, як наслідок, першочерговим завданням сьогоденної системи менеджменту є створення методологічної бази для оцінки економічної діяльності, якій бракує конкретного аналізу, що може призвести до негативних тенденцій.

Важливим напрямком вцілому оцінки фінансового стану агропромислової організації є аналіз фінансового стану з використанням балансової інформації. Стан нерухомості компанії характеризувався складом, структурою та динамікою активів (активів) і пасивів (запаси та зобов'язання), а опитування проводилось відповідно від річної фінансової звітності.

Аналізуючи фінансовий стан агропромислової організації здійснюється за допомогою скороченого аналітичного балансу, який формується з початкового балансу шляхом поділу складу продукції та економічного змісту на окремі однорідні групи.

Показники скорочення аналітичного балансу досліджуються за допомогою методів горизонтального та вертикального аналізу. Оцінюючи активи за допомогою ділового методу горизонтального та вертикального аналізу зменшеної аналітичної рівноваги, це дотичне з розрахунком показників абсолютних та відносних змін структури, активів та пасивів та змін питомої ваги.

Проаналізуйте структуру та динаміку активів відповідно до балансу ТОВ «Агрофірма»Авангард» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Структура і динаміка майна ТОВ «Агрофірма»Авангард» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Види активів (майна)	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Зміни (+, -)		
	сума, тис. грн.	у % до підсумку	сума, тис. грн.	у % до підсумку	сума, тис. грн.	у % до підсумку	суми, тис. грн.	питомої ваги, пунктів	2021 р. у % до 2012 р
Майно - всього	2331	100,0	2529	100,0	5647	100,0	+3316	-	в 2,4 р.б.
1. Необоротні активи	2187	93,8	1905	75,3	4820	85,3	+2633	-8,5	в 2,2 р.б.
1.1. Основні засоби	1456	62,4	1174	46,4	900	15,9	-555	-46,5	-38,1
2. Оборотні активи	145	6,2	624	24,7	828	14,7	+683	+8,5	в 5,7 р.б.
2.1. Запаси	7	0,3	221	8,8	15	0,3	+8	-	в 2 р.б.
2.1.1. Виробничі запаси	7	0,3	221	8,8	-	-	-7	-0,3	-100,0
2.1.2. Готова продукція	-	-	-	-	15	0,3	+15	0,3	-
2.2. Поточна дебіторська заборгованість	34	1,5	354	14,0	508	9,0	+474	+7,5	в 14,9 р.б.
2.3. Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	99	4,3	44	1,7	25	0,4	-74	-3,8	-74,4
2.4. Витрати майбутніх періодів	4	0,2	4	0,2	6	0,1	+2	-0,1	45,0
2.5. Інші оборотні активи	-	-	-	-	4	0,1	+4	+0,1	-

Оцінки свідчать про тенденцію як до збільшення вартості активів агрокомплексу за досліджуваний період. У результаті у 2022 році вартість майна в 2,4 рази більша, ніж у 2020 році, або на 142 тис. грн. Крім того, у 2,2 рази зросли необоротні активи (вся вартість оборотних активів зросла на 683 тис. грн. (5,7 рази).

Крім того, обсяг поточної дебіторської заборгованості зріс у 14,9 рази з 34 тис. грн. у 2020 році вона зросла до 508 тис. грн. у 2022 році Загалом на

кінець 2022 року найбільший питомий відсоток припадає на необоротні активи (85,3%). Питома вага основних засобів у позаоборотних зобов'язаннях становить 15,9%.

У структурі майна за досліджуваний період змінилися необоротні активи (зменшилися на 8,5%) та оборотні (збільшилися на 8,5%) активи відповідно. Аналіз джерел створення капіталу показує, що в структурі пасивів на протязі досліджуваного періоду показник власного капіталу є від'ємним, що є ознакою неприбутковості підприємства. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Структура і динаміка джерел формування капіталу
ТОВ «Агрофірма»Авангард» за 2020-2022 рр.

Види пасивів (джерел формування капіталу)	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн.	у % до підсумку	сума, тис. грн.	у % до підсумку	сума, тис. грн.	у % до підсумку	суми, тис. грн.	питомої ваги,	у % до 2022 року
Джерела формування капіталу, всього	2331	100,0	2529	100,0	5647	100,0	+3316	-	в 2,4 р.б.
1. Власний капітал	2304	98,8	2172	85,9	1660	29,4	-644	-69,5	-28,0
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	4000	171,6	4000	158,2	4000	70,8	-	-100,8	-
2. Зобов'язання і забезпечення	27	1,2	356	14,1	3987	70,6	+3961	+69, 5	в 147 р.б.
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	27	1,2	356	14,1	3987	70,6	+3961	+69, 5	в 147 р.б.
2.2.1. Поточна кредиторська заборгованість	25	1,1	64	2,5	33	0,6	+8	-0,5	+33,1

Фінансова звітність аналізованого підприємства за періоди 2020-2022 рр. показує, що первинне джерело формування капіталу загалом зросло в 2,4 рази, або на 3316 тис. Зареєстрований капітал на кінець 2022 року становить 4 000 000 000 000. У результаті його питомий внесок у структуру джерел складання капіталу становить 70,8%. За досліджувані роки зобов'язання зросли на 3,961

мільйона (у 147 разів), та поточна кредиторська заборгованість зменшилася майже нанівець і на кінець 2022 року оцінювалася в 33 тисячі. Позитивна динаміка капіталу, що належить компанії, супроводжується недостатньою прибутковістю в очах керівництва.

Дослідження фінансової стійкості передбачає комплексний аналіз розміру та складу активів і пасивів балансу, це робиться для визначення міцності фінансової стійкості та незалежності агропромислового підприємства, а також відповідності фінансово-господарської діяльності вимогам вимоги законодавства. Фінансова життєздатність компанії напряду залежить від ефективного менеджменту фінансами та правильного складу активів, а також оптимального розподілу позикових і власних коштів.

Останній визначається відомими показниками фінансової незалежності, найбільш значущих з яких є ступінь фінансового ризику. Первинним абсолютним показником є вся сума оборотних грошей. Відсоток окремих джерел власності на підприємстві може визначити ступінь фінансової стійкості.

Склад активів і фінансування є ефективним для отримання прибутку, опису ризику банкрутства та отримання показників боргу. Резерв фінансової стабільності складається з резерву порогу прибутковості та оцінюється за поточними та прогнозованими значеннями. Певна кількість запасів є обов'язковою для забезпечення безперервного виробничого та економічного процесу.

Одним із ознак фінансової стабільності є забезпеченість запасів запланованими джерелами фінансування. Створимо показники, які будуть оцінювати фінансову спроможність підприємства (табл. 2.3). Результати розрахунків представлено в таблиці. 2.3, зробимо висновок, щодо значення коефіцієнтів автономії протягом 2020-2022 рр. з точки зору оптимальної поведінки відсутні (при стандарті $\geq 0,5$). І навпаки, високе та мінусове значення – це коефіцієнти концентрації позикового капіталу, що негативно діє

на діяльність підприємства через показники фінансового ризику та фінансової стійкості.

Таблиця 2.3

Відносні показники оцінки фінансової стійкості за 2020-2022 рр.

Показники	Нормативне значення	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення, (+,-)	
					від 2020 р.	від 2021 р.
Показники структури джерел формування капіталу						
Коефіцієнт автономії	$\geq 0,5$	0,988	0,859	0,294	-0,695	-0,565
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$< 0,5$	0,012	0,141	0,706	0,695	0,565
Коефіцієнт фінансового ризику	< 1	0,012	0,164	2,402	2,391	2,238
Коефіцієнт фінансової стабільності	≥ 1	85,662	6,097	0,416	-85,245	-5,681
Коефіцієнт поточних зобов'язань	підвищення	1,000	1,000	1,000	-	-
Показники стану оборотних активів						
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$> 0,5$	0,051	0,123	-1,903	-1,955	-2,027
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів	$\geq 0,1$	0,814	0,429	-3,817	-4,631	-4,246
Коефіцієнт забезпечення запасів	$\geq 0,5$	16,110	1,208	11,082	-27,192	12,290
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	підвищення	0,844	0,165	-0,008	-0,852	-0,173
Показники стану основного капіталу						
Коефіцієнт майна виробничого призначення	підвищення	0,627	0,552	0,210	-0,418	-0,342
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	підвищення	0,624	0,464	0,159	-0,465	-0,305
Коефіцієнт нагромадження амортизації	зниження	0,272	0,413	0,551	0,279	0,138
Коефіцієнт співвідношення						

Відзначається значне зниження коефіцієнта маневреності капіталу протягом другої половини 2020-2022 років, що призвело до перевищення меж типового значення (на рівні 0,5). Негативна тенденція зумовлена ефективним способом фінансування оборотних активів власними оборотними витратами, способом фінансування запасів та маневреністю особистих оборотних коштів. Еталонами оцінювання фінансового стану агропромислового комплексу є її ліквідність і неплатоспроможність, що можуть бути тимчасово або повністю вирішені за рахунок поточних боргів. Ліквідність активу вимірюється його

здатністю перетворюватися на готівку. При такому перетворенні збільшується обсяг ліквідності. Чим коротший період часу, тим більша ліквідність. Швидко отримати актив за невеликий проміжок часу, але ціна значно нижча, ніж на ринку. Оцінимо життєздатність і ліквідність корпорації. (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Показники оцінки ліквідності й платоспроможності

Показники	Нормативне значення	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-)	
					2020 р.	2021 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	3,688	0,124	0,006	-3,681	-0,118
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	4,952	1,117	0,136	-4,816	-0,981
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\geq 1,5$	5,372	1,750	0,208	-5,164	-1,543
Коефіцієнт платоспроможності	$\geq 0,1$	3,688	0,124	0,006	-3,681	-0,118
Коефіцієнт критичної ліквідності	$\geq 0,8$	5,100	1,129	0,208	-4,893	-0,922
Коефіцієнт покриття запасів	$\geq 1,0$	-531,836	-16,851	2,904	534,739	19,754

Розрахунки в табл. 2.4 видно, що абсолютне значення ліквідності та платоспроможності у 2020-2022 рр. різко зростає (норма 0,2 або 0,1 відповідно). Аналогічно, коефіцієнт швидкої ліквідності також був зменшений на 5,164 у динаміці, який потім оцінювався на рівні 1,117 у 2022 році (з типовим значенням 0,7 або більше).

- коефіцієнт загальної ліквідності, що знизив динаміку на 0,014 і став у 2022р. 0,208 (при нормативі $\geq 1,5$);

- коефіцієнт критичної ліквідності у 2022 р. дорівнює 0,208 (при нормативі $\geq 0,8$).

- коефіцієнт покриття запасів стабілізувався у 2022 р. і становить 2,904 (при нормативі $\geq 1,0$).

В загальній динаміці свідчить про ліквідності й платоспроможності гравців про нестабільний стан досліджуваного агропромислового комплексу .

Оцінка того, наскільки ефективно агрокомпанія використовує свої ресурси, дозволяє проаналізувати ділову діяльність для визначення платоспроможності, фінансової стійкості та стійкість компанії. Проаналізуйте діяльність компанії за допомогою показників продажів активів та пасивів (табл. 2.5).

У широкому розумінні ділова діяльність означає будь-яку ініціативу просування компанії на ринках товарів, роботи та капіталу. Ділова активність відбивається на динамічному розвитку компаній та швидкості фінансування. Критеріями ведення бізнесу є ефективність споживання ресурсів агропромислової компанії, стійкість економічного зростання, розширення ринку виробництва продукції та ступінь виконання завдань з використанням ключових показників економічної діяльності. Основними показниками є показники продажів і капіталу, що характеризують інтенсивність використання коштів компанії та показують, наскільки ефективно управління здійснює управління компанією. За розрахунками в табл. 2.5 Ви можете бачити, що оборот активів у 2022 році нижчий, ніж у 2021 році.

Термін погашення кожного обороту активів збільшився у 2022 році. 388 днів, 903 дні.

У широкому розумінні ділова діяльність означає будь-яку ініціативу просування компанії на ринках товарів, виробництва та капіталу. Ділова активність відбивається на динамічному розвитку компаній та швидкості фінансування.

Критеріями ведення бізнесу є ефективність витрачання ресурсів агропромислової компанії, стійкість економічного зростання, розширення ринку виробництва продукції та ступінь виконання завдань з використанням ключових показників економічної діяльності. Основними показниками є показники продажів і капіталу, що характеризують інтенсивність використання коштів компанії та показують, наскільки ефективно управління здійснює управління компанією. За розрахунками в табл. 2.5 Ви можете бачити, як

оборот активів у 2022 році нижчий, ніж у 2021 році. Тривалість кожного обороту активів зросла у 2022 році на 388 днів і склала 903 дні.

Таблиця 2.5

Оцінка ділової активності ТОВ «Агрофірма»Авангард» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення, (+,-) 2021 р. від	
				2020 р.	2021р.
Вихідна інформація, тис. грн.					
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	635	1698	1629	+994	-68
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1624	1272	1568	-57	+295
3. Середньорічна вартість активів	1166	2430	4088	+2922	+1658
4. Середньорічна вартість оборотних активів	72	384	726	+654	+342
5. Середньорічна вартість запасів	4	114	253	+250	+139
6. Середньорічна вартість поточної дебіторської заборгованості	17	194	431	+414	+237
7. Середньорічна вартість власного капіталу	1152	2238	1916	+764	-322
8. Середньорічна величина кредиторської заборгованості	12	44	48	+36	+4
Показники ділової активності					
9. Коефіцієнт обертання активів (п.1÷п.3)	0,545	0,699	0,399	-0,146	-0,300
10. Тривалість одного обороту активів, днів (360÷п.9)	661	515	903	+242	+388
11. Коефіцієнт обертання оборотних активів (п.1÷п.4)	8,789	4,420	2,245	-6,544	-2,175
12. Тривалість одного обороту оборотних активів, днів (360÷п.11)	41	81	160	+119	+79
13. Коефіцієнт обертання запасів (п.2÷п.5)	445,041	11,127	6,191	-438,850	-4,937
14. Тривалість одного обороту запасів, днів (360÷п.13)	1	32	58	+57	+26
15. Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості (п.1÷п.6)	37,353	8,753	3,783	-33,570	-4,971
16. Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів (360÷п.15)	10	41	95	+86	+54
17. Коефіцієнт обертання власного капіталу (п.1÷п.7)	0,551	0,758	0,850	+0,299	+0,092
18. Тривалість одного обороту власного капіталу, днів (360÷п.17)	653	475	423	-230	-51
19. Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості (п.2÷п.8)	131,000	28,755	32,426	-98,574	3,671
20. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості, днів (360÷п.19)	3	13	11	+8	-1
21. Тривалість операційного циклу, днів (п.14+п.16)	10	73	153	+143	+80
22. Тривалість фінансового циклу, днів (п.21-п.20)	8	61	142	+135	+81

Оборотність є мірою швидкості складової капіталу і визначає, наскільки часто кошти, вкладені в певний актив, поверталися на протязі звітного періоду. Цей показник є розрахунковою кількістю, а зростання цього показника для всіх активів є позитивним та негативним показником, що вказує на негативну тенденцію. Валовий оборот оборотних коштів - це сума показників часткового обороту для складових оборотних активів.

Розрахунки в таблиці свідчать. 2.5, відсоток оборотних активів, які утримуються для продажу протягом 2020-2022 років, має тенденцію до зменшення разом з відсотком запасів.

Співвідношення власного капіталу до загального обороту протягом 2020-2022 років має зростаючу динаміку, що свідчить про пов'язане зростання тривалості кожного обороту відповідних об'єктів та джерел формування капіталу. На основі інформації форми № 2 «Звіт про фінансові результати» обговоримо поведінку дослідження доходів підприємства (табл. 2.6).

Середня сума в США в 2,6 рази. Інші значення доходів у загальній структурі за досліджуваний період призвели до обмеженої кількості скорочених фінансових звітів, які є абсолютними.

Таблиця 2.6

Структура і динаміка доходів ТОВ «Агрофірма»Авангард» за 2020-2022 рр.

Види доходів	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення (+,-)	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1. Чистий дохід від основної операційної діяльності (реалізації продукції, товарів, робіт, послуг)	635	100	1698	100	1629	100	+994	в 2,6
2. Доходи від інвестиційної діяльності (інші доходи)	2	-	-	-	-	-	-2	-95,7
Всього доходів	637	100	1698	100	1630	100	+992	в 2,6

Загалом за досліджувані роки дохід ТОВ «Агрофірма»Авангард» зріс у 2,6 рази, до 1 млн 630 тис. грн у 2022 році. Витрати на ведення бізнесу називаються витратами, і це або зниження економічного прибутку, чи збільшення зобов'язань, що призводить до мінімізації капіталу (винятком становить зменшення капіталу внаслідок ліквідації активів чи розділенню між власниками). Ми обговоримо склад, структуру та еволюцію державних корпоративних витрат і зборів (табл. 2.7). Результати розрахунків наведено в таблиці. 2.7 показало збільшення загальної суми витрат і утримань на 139 тис. грн. (або на 6,9%). У структурі витрат за інформацією 2022 року найбільшу питому вартість становлять витрати на реалізовану продукцію (73,2%). Інші операційні витрати у 2022 році становили приблизно 574 тис. грн, що майже вдвічі перевищує суму 2020 року.

Таблиця 2.7

Структура та динаміка витрат і відрахувань за 2020-2022 рр.

Види витрат і відрахувань	2022 р.		2019 р.		2022 р.		Відхилення (+,-)	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1624	81,1	1272	69,5	1568	73,2	-57	-3,5
4. Інші операційні витрати	379	18,9	557	30,5	574	26,8	+195	+51,6
Всього витрат	2003	100,0	1830	100,0	2142	100,0	+139	+6,9

Одним із найважливіших векторів оцінки ефективності виробничо-фінансової діяльності агрокомпанії є аналіз її фінансових результатів. У таблиці 2.8 описано спосіб отримання, організації та розвитку фінансових результатів агрокомпанії.

Таблиця 2.8

Формування, структура та динаміка фінансових результатів підприємства

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. у % до 2020 р.
	сума, тис. грн.	питом а вага, %	сума, тис. грн.	питом а вага, %	сума, тис. грн.	питом а вага, %	
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	635	х	1698	х	1629	х	в 2,6 р.б
2. Операційні витрати, в.т.ч.:	2003	100,0	1830	100,0	2142	100,0	+6,9
а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1624	81,1	1272	69,5	1568	+73,2	-3,5
г) інші операційні витрати	379	18,9	557	30,5	574	+26,8	+51,6
3. Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	-677	х	-103	х	11	х	-

Фінансовим результатом компанії може бути прибуток або збиток. Прибуток — це загальний дохід, отриманий протягом діяльності підприємства. Збиток - це додаткова вартість цих витрат над сплаченою сумою.

Таблиця 2.9

Визначення типу фінансової стійкості підприємства за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. від	
				2020 р.	2021 р.
1. Власні оборотні кошти	117,6	267,4	-3159,6	-3277,2	-3427,0
2. Запаси і поточні біологічні активи	7,3	221,4	285,1	+277,8	+63,7
3. Наявність власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	117,6	267,4	-3159,6	-3277,2	-3427,0
4. Загальна величина джерел формування запасів	117,6	267,4	-3159,6	-3277,2	-3427,0
5. Надлишок(+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів	110,3	46,0	-3444,7	-3555,0	х
8. Надлишок(+) або нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	110,3	46,0	-3444,7	-3555,0	х
9. Надлишок(+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	110,3	46,0	-3444,7	-3555,0	х
10. Тип фінансової стійкості	-	-	-	х	х
абсолютний (п.7>=0)	-	-	-	х	х
нормальний (п.8>=0)	-	-	-	х	х
нестійкий (п.9>=0)	-	-	-	х	х
кризовий (п.9<0)	+	+	+	х	х

Висновки керівництва у 2020-2022 роках свідчать про те, що досліджуване підприємство є збитковим, а у 2022 році воно буде мати прибуток (11 тис. грн). У результаті під час аналізу було виявлено відсутність у ТОВ «Агрофірма»Авангард достатніх фінансових ресурсів. Це ілюструють, зокрема, розрахункові значення табл.2.9.

Види негативних аспекти, виділені під час аналізу фінансово-майнового стану агропромислового комплексу, необхідно покращити шляхи стабілізації й зростання показників фінансово-господарської діяльності. відповідно, підприємству використовувати розробити стратегію управління витратами.

2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики ТОВ «Агрофірма»Авангард Синельниківського району

Товариство з ОВ "Дніпро" (надалі ТОВ «Агрофірма»Авангард» буде здійснювати господарську діяльність самостійно, дивлчись на чинне законодавства України, плюс власний статут та договір про створення.

Майно та вартість ТОВ «Агрофірма»Авангард» формують зовнішні учасники, продукція, вироблена компанією, і гроші, отримані в результаті прибутку компанії, облігації та майно, придбане іншим законним шляхом.

Основна мета діяльності ТОВ «Агрофірма»Авангард» - вигода від реалізації, виробництва, переробки с./г. продукції із метою кращого покриття економічних та соціальних вигод учасників та працівників компанії.

Основна мета зовнішньої політики - видання якісної і якісної бухгалтерської та економічної інформації про основні принципи фінансово-господарської діяльності агропромислової компанії, які використовуються для підготовки та подання науково обгрунтованої фінансової звітності. Теоретичною основою принципів бухгалтерського обліку є використання теорії

бухгалтерського обліку для проблем збору, обробки та агрегації інформації в реєстрі обліку, застосування облікових процедур [44, с. 15].

Однак сьогодні все частіше застосовується більш формальний і вузький підхід до принципів бухгалтерського обліку, що призводить до підготовки фінансової звітності відповідно до загальних вимог МСБО та зовнішніх користувачів. На цю ситуацію впливає відсутність адекватного практичного досвіду управління в ринкових ситуаціях, погане законодавство з цього приводу та слабе дослідження вчених з цього питання.

Тлумачення принципів бухгалтерського обліку згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. Передбачає застосування принципу наступності. Відображає поточне застосування обраної облікової політики. Такі зміни можливі лише відповідно до пункту 9 П (С) БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

- зміна статутних вимог;
- зміна вимог органу, який затверджує НПБО;
- зміни, які забезпечать дійсне відображення подій у фінансовій звітності агропідприємства.

Зауважимо, що закон формує принципи бухгалтерського обліку та не визначає кількість замовлень (одного чи двох), за якими організовується облік у компанії. Це дозволяє великим компаніям робити два окремих замовлення. Один встановлює принципи бухгалтерського обліку, інший - порядок ведення бухгалтерського обліку.

Бухгалтерська політика ТОВ «Агрофірма»Авангард» готується відповідно до облікової політики. Повне охоплення, самостійність, порядок, наступність, генерування та порівняння доходів і витрат. Розподіл буття за формами, історичними (фактичними) витратами, єдиним валютним показником. Періодичність.

Ця інструкція визначає наступні етапи: форма обліку; Рахунок план роботи. Облікові інформаційні технології, періодичність та порядок проведення інвентаризації та затверджуються інвентаризаційним комітетом. Поширення

затверджених документів у порядку ключових документів, що використовуються в компанії. Обов'язки та склад Ради з корпоративних технологій. Порядок організації корпоративних обов'язків, процедури обліку управління. Податкове зобов'язання [88, с. 662].

2.3. Організація документування операцій з обліку витрат на виробництво продукції рослинництва

Для оформлення витрат та виходу на виробництво продукції рослинництва, в тому числі й насіння соняшнику у ТОВ «Агрофірма»Авангард» використовується ціла система первинних та зведених документів.

Основні групи документів:

- з обліку витрат праці;
- з обліку витрат засобів праці;
- з обліку інших витрат
- з обліку витрат предметів праці;
- з обліку виходу продукції;

У документах який засвідчує оплату праці заносяться витрати на оплату праці для виконання певних завдань на посіви та нарахована заробітна плата.

Найважливішим ключовим документом для відображення відпрацьованих годин під час росту соняшнику є таблиця робочого часу (ф№.64). Цей документ складається з одним примірником на місяць для кожної категорії виробничих підрозділів та працівників. Звіти в офісах, фермах, екіпажах, ремонтних майстернях та інших виробничих підрозділах керуються спеціально призначеними працівниками або керівниками відділів. В довідку для кожного працівника вводиться окремий рядок. Цей рядок записує кількість відпрацьованих годин, а традиційні символи вказують, чому вони не працюють, наприклад, вихідні або святкові дні - «ВС», відпустка - «ЧВ», дні хвороби -

«Х», відрядження - «СВ» тощо. Звіт також показує статус працівника, спосіб виплати, розмір заробітної плати, показник, склад коду та аналітичний облік. В кінці місяця довідка про нарахування винагороди надсилається до бухгалтерії.

Бухгалтерські записи водіїв тракторів використовуються для механізованого вирощування соняшника на фермі (ф.№67). У ньому відображені готові роботи певної культури, склад підрозділів та сільськогосподарські умови їх виконання. Використовуючи обліковий лист для ілюстрації роботи комбайнера, додається реєстр для експорту товару з поля (ф.№ 77).

Для виставлення рахунків немеханізованих робіт у рослинництві ТОВ «Агрофірма»Авангард» існує реєстраційний лист на виконані роботи та виконані роботи (ф.№ 66).

Матеріальні активи відпускаються на виробництво в межах обмежень, встановлених на картці з обмеженим доступом ф.№117 і №117-АПК). На разову відпустку буде видано рахунок (домашній) (ф.№87). Насіння розподіляється по кожному відділу чи екіпажу відповідно до обмежень, встановлених службою пестицидів, залежно від площі та норми висіву. Підставою для амортизації насіння з підзвітності відповідальної особи є споживання насіння та посадки матеріалу (ф.№ 119). Законодавство з документами, що додаються до кожної культури (рахунки внутрішнього користування та картки обмежень виплат) передається бухгалтерам для збалансування товарних запасів. Закон про використання мінеральних, органічних та бактеріальних добрив, пестицидів та гербіцидів при внесенні добрив до посівів та про використання пестицидів та гербіцидів для обробки сільськогосподарських культур (ф.№ 118). Дублюючі дії вказують назву культури, на яку було застосовано добриво, назву добрива чи отрути, площу, номер поля та кількість внесених добрив. Цей закон затверджено керівником.

Наприкінці місяця ключові дані документа підсумовуються у звіті про передачу основних засобів (ф.№ 121) з подальшим записом витрат на основні засоби у кожному реєстрі обліку.

Використовуйте розбитий лист ремонту машини, щоб розрахувати вартість ремонту основного засобу (ф. №130). Ви можете використовувати цей аркуш, щоб визначити складність ремонту та послужити основою для проведення торгів робочого одягу.

Витрати на транспортування насіння виражаються у відсотках від загальної вартості поїздки, яка базується на даних подорожніх листів для вантажних автомобілів (ф. № 2), які потім накопичуються в єдине число, що описує роботу вантажопідйомність автомобіля (ф. № 38), подорожні листи на трактори (ф. № 68). Витрати на транспортування насіння найманим автотранспортом враховуються в розрахунках витрат на виробництво рослинництва пооб'єктно. (ф.1-т) і рахунків-фактур (ф.№868) [47].

У ТОВ «Агрофірма»Авангард» для обліку надходження насіння соняшнику застосовують реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля (ф.№ 77). До початку збору врожаю соняшника бухгалтерія видає кожному комбайнеру під розписку блокноти реєстрів, в яких вже заповнені необхідні реквізити. Усі реєстри нумеруються (один номер на три примірника).

Реєстрація щодня передається в бухгалтерію. Після запису даних про кількість насіння соняшнику, зібраного у журналі водія водія, перша копія реєстру передається комбайну. Бухгалтерія щодня порівнює дані з усіх примірників реєстру.

Приймається комбайнами для зберігання тику чи зерна, голова в книзі (карті) обліку запасів обліку, для кожної культури та сорту наводиться необхідна кількість сторінок, на яких підраховують отримане, відправлене чи відпущене насіння в кілограмах. Основою для записів у Книзі обліку складських приміщень є перелік руху зерна та інших продуктів.

У більшості випадків насіння з комбайна вимагає додаткового сушіння, промивання та сортування.

Завдання очищення, сортування та сушіння насіння формально регламентовані законодавством щодо сортувальних та сушильних установок (ф.№ 82). Ця дія створює копію для кожної партії насіння, яку потрібно

виконати. Підписаний його нинішнім керівником бригадиром, вагою, агрономом. [17]

Склади, склади, фермерські господарства та інші структурні бухгалтерії отримують важливі бухгалтерські документи, а також звіти про рух продукції та матеріалів для кожного фінансового службовця.

Найважливіші бухгалтерські документи бухгалтерії підлягають обов'язковій перевірці виду господарської операції, правильності та повноти реєстрації, наявності підписів, штампів, штампів тощо. Кожен документ повинен бути перерахований для кожного рядка та кожного документа.

Інформація про вихідний документ міститься в декларації про рух основних засобів (форма № 121) і фіксується у звітах про виробництво або книгах обліку виробництва.

Бухгалтерський облік в ТОВ «Агрофірма»Авангард» налагоджено досить чітко, але є деякі недоліки та зауваження щодо його організації. Основним недоліком є те, що на підприємстві не діє графік документообігу, який повинен забезпечувати оптимальну кількість підрозділів і виконавців, через які проходить кожен первинний документ. Також в господарстві є недостатня кількість бланків типових форм первинних документів, а деякі з них взагалі відсутні або замінюються іншими формами. Первинні та накопичувальні документи оформлюються не завжди своєчасно, хоча їх необхідно заповнювати одразу після виконання операції, або якщо це можливо безпосередньо під час її виконання. Ці недоліки вимагають негайного вирішення та ліквідації.

2.4. Організація синтетичного та аналітичного обліку витрат на виробництво продукції рослинництва

На ТОВ «Агрофірма «Авангард» методика обліку витрат, пов'язаних з виробництвом продукції рослинництва, ведеться на рахунок 23, який має назву «Виробництво». Цей метод передбачає ведення наступних субрахунків:

231 «Рослинність» є частиною даного методу обліку. За фінансовим змістом його поділяють на облік господарських засобів і процесів, ці рахунки пов'язані з виробництвом продукції, а за призначенням і структурою входять до групи операційних, калькуляційних рахунків. Витрати, пов'язані з виробництвом продукції рослинництва, документально підтверджуються відкриттям нового рахунку на найменування 231 «Рослинництво», списання сільськогосподарської продукції від зібраного врожаю та вибуття витрат, пов'язаних із списанням в кредит.

Витрати рослинництва в ТОВ «Агрофірма»Авангард» відображують на дебеті суб-рахунку 231 «Рослинництво» в кореспонденції з кредитом рахунків: 20 «Ви-робничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» та 13 «Знос необоротних активів» - на вартість використаних в рослинництві добрив, засобів захисту рослин, палива і мастил, запасних частин і ремонтних матеріалів для поточного ремонту основних засобів, безпосередньо зайнятих в цій галузі, насіння та садивного матеріалу, малоцінних та швидко-зношуваних предметів, суми нарахованої амортизації; 234 «Допоміжні виробництва», 235 «Витрати на утримання і експлуатацію машин і обладнання» - на вартість робіт і послуг автопарку та інших машин, що розподіляються; 91 «Загальновиробничі витрати»; 39 «Витрати майбутніх періодів» - на суму витрат на будівництво силосних споруд і траншей, яку списують у поточному році на витрати рослинництва; 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками» - на суму послуг підприємств агросервісу; 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» - на суму нарахованої оплати праці механізаторів та інших працівників на роботах в рослинництві; 37 «Розрахунки з різними дебіторами» - на вартість послуг виробничого характеру, наданих сторонніми підприємствами та організаціями.

По кредиту рахунку 231 «Рослинництво» виробничі витрати списують на вироблену продукцію по плановій собівартості протягом року з корегуванням її в кінці року до фактичної, тобто відображують оприбуткування сільськогосподарської продукції від урожаю і списання витрат по посівах, що

загинули, а саме: дебет рахунків 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення» - якщо продукція буде зберігатись на складі; 26 «Готова продукція», 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» - оприбуткування вирощеної продукції; така ж операція, але записана методом «червоне сторно» - на списання мертвих відходів при обчищенні і сушінні продукції рослинництва. Записи роблять під час проведення фактичної оплати або при надходженні цінностей - за подією, яка відбулась першою: оплата чи нарахування [17].

А виробництво продукту соняшника та загальної кількості одержаної продукції за видами обліковують наростаючим підсумком з початку року. Оприбуткування насіння на протязі року проводиться за плановою собівартістю, яку розраховують у бізнес-плані економіст господарства і до початку року сповіщає бухгалтерію.

Для обліку витрат виробництва в ТОВ «Агрофірма»Авангард» використовуються журнал-ордер № 5 В с.-г. по рахунках: 23 «Виробництво» (за видами виробництв); 24 «Брак у виробництві»; 39 «Витрати майбутніх періодів»; 91 «Загальновиробничі витрати»; 92 «Адміністративні витрати»; 93 «Витрати на збут».

Підсумки зведеної відомості у розділі синтетичних рахунків переносять до Журнал-ордера № 5.3 с.-г., а революція позики журналу передається в основну книгу. На підставі даних звіту про виробництво також створюється звіт про роботу 5,3 на рік. Витрати на виробництво. Це включає врахування залишку на кінець звітного періоду за початковим балансом, дебетовими та кредитними продажами та об'єктами обліку для аналізу урожаю [52].

Звіти про виробництво включають вартість відображення предметів із залишків рахунків. Логічно відмовитись від групування витрат за предметами та перевести їх на кореспондентський рахунок. Це спрощує перевірку записів на правильність і поєднує облік витрат безпосередньо з системою обліку.

Ми вважаємо, що витрат достатньо для групування на основі кореспондентських рахунків і що немає необхідності вигадувати різні

елементи, які ускладнюють і ускладнюють облік. Якщо ваша компанія хоче надати більше інформації про витрати, це можна зробити просто ввівши наступні субрахунки замість синтетичних претензій. Паралельний розрахунок статей не потрібен.

Аналітичний облік субрахунку 231 «Рослинництво» ґрунтується на типі виробництва, виду собівартості, виду виробленої продукції чи групи та більш детально за видами або гібридами.

Витрати на виробництво рослин, включаючи насіння соняшнику, при плануванні та поселенні визначаються незалежно від економіки та групуються за елементами, затвердженими за рядом принципів бухгалтерського обліку.

У ТОВ «Агрофірма»Авангард» передбачений наступний перелік витрат:

Стаття «Витрати на оплату праці» містить основну та додаткову винагороду працівникам, які працюють безпосередньо в процесі технічного виробництва.

У статті «Насіння і посадковий матеріал» містяться витрати на наше виробництво, а також придбані насінні та розмножувальні матеріали, які використовуються для посіву відповідних рослин та для посіву. Витрати на підготовку насіння до посіву (обробка, сортування тощо). Завантаження та транспортування насіння до місця посіву не включається до вартості, а скоріше до збирання врожаю для отримання певного продукту із пов'язаними з ним елементами витрат.

Згідно зі статтею, "паливно-мастильні матеріали" відображають складну ціну палива. Сюди входить вартість технічних операцій та вартість нафти.

Стаття "Добрива" покриває витрати на органічний ґрунт (добрива, торф, компост, сидеральні добрива), мінеральні речовини, бактерії та інші добрива.

Витрати на підготовку добрива, введення в транспортні засоби та розкидачі, перевезення в поле та внесення ґрунту розраховуються за відповідну культуру (групу збирання) відповідно до відповідної статті витрат і включаються до цієї статті.

До статті «Засоби захисту рослин» включають вартість пестицидів,

лікувальні засоби, гербіциди, дефоліанти та інші хімічні та біологічні засоби для боротьби з бур'янами, шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин.

Витрати, пов'язані з вирощуванням сільськогосподарських культур та багаторічних рослин певним чином (за винятком вартості використаних матеріалів), стягуються з урожаю чи багаторічної насадження за певними статтями витрат містить основну та додаткову винагороду працівникам, які працюють безпосередньо в процесі технічного виробництва.

Стаття «Роботи та послуги» відображає вартість робочої сили та послуг, що надаються її власними галузями допомоги для задоволення виробничих потреб, а також вартість виробничих послуг, включаючи платежі за зрошувальну воду та інші послуги водоканалу. Їх. Ця стаття містить експлуатаційні витрати та залучення дорожніх, тракторних та транспортних послуг. Витрати призначаються за окремими планами та предметами бухгалтерського обліку, виходячи з завантаженості транспортування товару. Витрати на постачання електроенергії, тепла, води та газу визначаються з урахуванням витрат на електроенергію, тепло, воду та газ, одержані від сторін, і кожен виробляється власним виробництвом. Послуги з утримання пестицидів та добрив, що надаються сторонніми організаціями, не включають вартість токсичних хімікатів та добрив.

У пункт «Інші витрати на утримання необоротних активів», включаються суми, що використовуються безпосередньо для обслуговування конкретного виробництва [18].

Стаття "Виробнича вартість" стосується виробничих дефектів, які вважаються роботами, що не відповідають встановленим стандартам чи технічним умовам, та витратами на усунення дефектів.

У статті «Загальновиробничі витрати» відображаються екіпажі, майстерні та загальні виробничі витрати.

Витрати на бригаду, цех і загальні виробничі витрати включають адміністративний персонал та витрати на оренду. Витрати на амортизацію та

обслуговування неліквідних товарів загального призначення, заходів з охорони праці та витрат на перевезення працівників на роботу. Окремі підрозділи та інші витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням промислового виробництва.

Амортизація основних фондів, пов'язаних з виробництвом насіння соняшнику, визначається в розрахунку амортизації і потім додається до собівартості продукції у відсотках до загальної суми.

Ці витрати документально відображаються на окремому рахунку, присвяченому рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Вони розподіляються між об'єктами планування та обліку пропорційно до загального обсягу, за винятком вартості насіння, замість цього собівартість виробництва виводиться із загальної кількості виробленої таким чином продукції. відділ, магазин або професія.

Не відносяться до собівартості виробленої та реалізованої продукції адміністративні витрати і витрати на збут. Ці витрати обліковуються відповідно на рахунках 92 «Адміністративні витрати» та 93 «Витрати на збут» і в кінці звітного періоду списуються на рахунок 79 «Фінансові результати» [17].

Наприкінці року після визначення фактичної собівартості продукція по кредиту субрахунку 231 «Рослинництво» у кореспонденції з дебетом відповідних рахунків відображають списання калькуляційних різниць, і його закривають по всіх аналітичних рахунках, крім витрат незавершеного виробництва.

Аналітичний і синтетичний облік витрат і виходу продукції в ТОВ «Агрофірма»Авангард» ведеться в цілому задовільно. Основним недоліком є те, що деякі облікові регістри мають довільну форму.

Одним з головних завдань бухгалтерського обліку є розрахунок витрат виробництва. Виробничі витрати - це грошове вираження виробничих витрат.

2.5. Аналіз ефективності вирощування рентабельних культур в сільськогосподарському підприємстві

Виробничі витрати є найважливішим показником рентабельності виробництва. Він відображає всі аспекти господарської діяльності та акумулює використання всіх ресурсів. Їх рівень залежить від фінансових показників компанії, підвищеного коефіцієнта тиражування, фінансового стану суб'єкта господарювання та конкурентоспроможності товару.

Аналіз витрат на продукцію, роботи та послуги є важливим інструментом у системі управління витратами. Вивчити тенденції зміни рівнів, визначити фактичні норми витрат (відхилення) від них, визначити резерви для зниження виробничих витрат та вжити заходів щодо їх розвитку.

Ефективність системи управління витратами значною мірою залежить від організації аналізу. Організація аналізу визначається такими чинниками:

- Форма і метод управлінського обліку в компанії.
- Рівень автоматизації процесів обліку та аналізу в компанії.
- Оперативний стан планування та нормалізації на рівні витрат.
- Отримуйте відповідну щоденну, щотижневу та щомісячну інформацію про внутрішні витрати експлуатаційних витрат, щоб ви могли своєчасно визначити відхилення та їх причини та вжити заходів щодо виправлення.
- Експерти, які можуть правильно проаналізувати та керувати процесом калькуляції [71].

На сьогоднішній день у ТОВ «Агрофірма»Авангард» практично не приділяється увага аналізу собівартості соняшнику і не проводять пошук шляхів її зниження. Тому вважаємо за необхідне дослідити склад та структуру собівартості, провести необхідні розрахунки з метою подальшого пошуку резервів зниження собівартості, а отже і підвищення економічної ефективності виробництва насіння соняшника. Собівартість продукції виражає сумарні витрати на виробництво матеріалів, палива, електроенергії, заробітної плати із

відрахуваннями на соціальне страхування, витрат на утримання і експлуатацію обладнання. Перелічені фактори у свою чергу залежать від багатьох інших факторів. Наприклад, вартість основних фондів впливає на суму амортизації, потужність двигунів - на витрату електроенергії, продуктивність праці - на норми витрат часу та розцінки, технологія виробництва - на витрачання матеріалів тощо.

Одним з найважливіших питань аналізу виробничих витрат є аналіз змін рівнів протягом кількох років. Аналіз динаміки соціально-економічних явищ використовує показники темпів зростання, засновані на абсолютному прирості, темпах зростання, абсолютній величині приросту 1% та порівнянні багатьох динамічних рівнів.

Абсолютний приріст (А) – це різниця між поточним значенням і попереднім значенням або початковим значенням динаміки ряду. Абсолютне збільшення демонструється тим, на скільки одиниць поточний рівень підвищився або знизився від початкової точки протягом того самого періоду часу. Якщо всі рівні в ряді порівняти з початковим рівнем, який є константою для порівняння, тоді кажуть, що базове збільшення присутнє, і його величина визначається за формулою:

$$Аб = Y_i - Y_0, \quad (2.1)$$

де, Y_i - звітний рівень;

Y_0 - базисний рівень.

Абсолютне зростання називається ланцюговим, якщо кожна складова ряду динаміки порівнюється з попередньою. Це характеризується:

$$Ал = Y_i - Y_{i-1}, \quad (2.2)$$

де, Y_i - звітний період;

Y_{i-1} - попередній період.

Швидкість зростання (К) – це відношення поточного значення ряду (Y_i), яке збігається з попереднім значенням (Y_{i-1}), або початковим значенням (Y_0)

Швидкість збільшення може бути ланцюговим, коли порівнюють поточний рівень з попереднім: $Kл = Y_i / Y_{i-1}$ та базисним, коли порівнюють поточний рівень з початковим: $Kб = Y_i / Y_0$.

Темп приросту (Т) показує, на скільки процентів збільшився або зменшився поточний рівень ряду динаміки порівняно з базисним. Його обчислюють за формулами:

- темп приросту базисний:

$$T_{пр.б.} = Kб - 100\%, \quad (2.3)$$

- темп приросту ланцюговий:

$$T_{пр.л.} = Kл - 100\%, \quad (2.4)$$

Значення 1% є абсолютним значенням приросту розраховується як відношення абсолютного приросту за певний період до темпу приросту за той самий період [21]. Визначаємо його за формулою:

$$Абс. Зн. 1\% = \frac{Y_{i-1}}{100} \quad (2.5)$$

Розрахуємо наведені показники на прикладі собівартості 1 ц насіння соняшнику в ТОВ «Агрофірма»Авангард» (таблиця 2.12).

Таблиця 2.12

Аналіз динаміки собівартості 1 ц насіння соняшника

Роки	Собівартість 1 насіння соняшника, .	Абсолютний приріст		Темп росту, %		Темп приросту, %		Абсолютне значення 1% приросту
		базисний	ланцюговий	базисний	ланцюговий	базисний	ланцюговий	
2018	2495	-	-	100	-	-	-	-
2019	4354	1859	1859	1745	1745	745	745	0,25
2020	4145	1650	-2609	1661	952	661	-48	0,44
2021	6375	3880	223	2555	1538	1555	538	0,42
2022	7888	5393	1513	3162	1237	2162	237	0,22

Аналізуючи дані таблиці 2.12, можна зробити висновок, що зміни собівартості насіння соняшнику за досліджуваний період досить не стабільні. Так, у 2019 році в порівнянні з 2018 роком вона зросла на 18,59 грн. або на

74,5% тоді як у 2022 році в порівнянні з 2018 роком помітне зниження рівня собівартості на 2,09 грн., або на 4,8%.

Разом з тим визначення базисних темпів приросту свідчить про поступове підвищення собівартості насіння соняшника.

Проведемо розрахунок середніх характеристик динамічного ряду.

Розрахуємо середній абсолютний приріст за формулою:

$$\bar{A} = \frac{Y_n - Y_0}{n - 1} \quad (2.6)$$

де, Y_n - кінцевий рівень ряду динаміки;

Y_0 - початковий рівень ряду динаміки;

n - кількість рівнів.

$$\bar{A} = \frac{78,88 - 24,95}{5 - 1} \quad (2.7)$$

Середню собівартість 1 ц насіння соняшнику в ТОВ «Агрофірма»Авангард» визначаємо по формулі середньої хронологічної, яка має такий вигляд:

$$\bar{y} = \frac{\frac{1}{2}Y_0 + Y_1 + Y_2 + Y_3 + \frac{1}{2}Y_4}{n - 1} \quad (2.8)$$

де, $Y_0 \dots Y_4$ – собівартість озимої пшениці по рокам;

n – кількість років.

Підставимо наші дані і отримаємо:

$$\bar{y} = \frac{\frac{1}{2} * 24,95 + 43,54 + 41,45 + 63,75 + \frac{1}{2} * 78,88}{5 - 1} = 50,17(\text{грн.})$$

Середньорічний темп росту собівартості 1 ц насіння соняшнику становитиме:

$$\bar{T} = \sqrt[n-1]{Y_n / Y_0}, \quad (2.9)$$

$$\bar{T} = \sqrt[5-1]{78,88 / 24,95} = 1,33 \text{ або } 133\%$$

Отже, цей показник показує, що в господарстві собівартість 1 ц насіння соняшнику в період з 2018 по 2022рр. збільшилась в 1,33 рази або на 33%.

Однією з найважливіших задач динаміки та її аналізу являється

розрахунок та кількісна характеристика основної тенденції розвитку явища, тобто загального рівня явища з потоком часу

При вивченні закономірностей розвитку собівартості 1 ц насіння соняшнику в ТОВ «Агрофірма»Авангард» використовуємо «трендові криві», тобто математичні функції, за допомогою яких описується основна тенденція.

Використовуємо рівняння прямолінійного тренду:

$$Y_t = a_0 + a_1 t, \quad (2.10)$$

де, Y_t - вирівняні рівні ряду динаміки,

a_0 - вирівняний рівень собівартості при умові $t=0$, тобто в році, який передуює початку досліджуваного періоду;

a_1 - середній щорічний приріст собівартості;

t - порядковий номер року.

Невідомі параметри a_0 і a_1 в цьому тренді розраховуються за формулами:

$$a_0 = \frac{\sum y \sum t^2 - \sum y t \sum t}{n \sum t^2 - \sum t \sum t} \quad (2.11)$$

$$a_1 = \frac{n \sum y t - \sum y \sum t}{n \sum t^2 - \sum t \sum t} \quad (2.12)$$

де, y - фактичний рівень собівартості,

n - кількість досліджуваних років.

Розрахунки даних показників приведені нижче.

$$\frac{252,57 \cdot 55 - 885,78 \cdot 15}{5 \cdot 55 - 15 \cdot 15} = \frac{13891,35 - 13286,7}{275 - 225} = \frac{604,65}{50} = 1209;$$

$$a_1 = \frac{n \sum y t - \sum y \sum t}{n \sum t^2 - \sum t \sum t}$$

$$\frac{5 \cdot 885,78 - 252,54 \cdot 15}{5 \cdot 55 - 15 \cdot 15} = \frac{4428,9 - 3788,55}{275 - 225} = \frac{640,35}{50} = 1281. \quad a_0 = 1209; \quad a_1 = 1281.$$

Отже, рівняння прямолінійного тренду матиме такий вигляд:

у $t = 1209 + 1281t$. Це означає, що у 2018р, який передує досліджуваному періоду, вирівняна собівартість 1 ц насіння соняшнику становила 1209 грн, а щорічне збільшення собівартості дорівнює 1281 грн.

Підставивши відповідне даному рокові значення, визначимо розрахункові ут:

$$2018 \text{ р.} = 1209 + 1281 * 1 = 249 \text{ грн.}$$

$$2019 \text{ р.} = 1209 + 1281 * 2 = 3771 \text{ грн.}$$

$$2020 \text{ р.} = 1209 + 1281 * 3 = 5052 \text{ грн.}$$

$$\text{маш} \quad 2021 \text{ р.} = 1209 + 1281 * 4 = 6333 \text{ грн.}$$

$$\text{інш} \quad 2022 \text{ р.} = 1209 + 1281 * 5 = 7614 \text{ грн.}$$

використанням ріллі,

матеріальні, трудові та

Щоб зрозуміти першопричини зростання собівартості, необхідно вивчити вплив кожної статті витрат на її підвищення. Саме дослідження витрат на виготовлену продукцію через компоненти калькуляції дозволяє нам визначити конкретні шляхи подальшого пошуку заощаджень. У таблиці 2.13 розглянемо склад і організацію собівартості 1 т насіння соняшнику.

Таблиця 2.13

Склад і структура собівартості 1 ц насіння соняшнику

Елементи витрат	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Зміна структури, в. п.
	грн.	%	грн.	%	грн.	%	
Витрати на оплату праці	140	34	222	35	301	38	+0,4
Відрахування на соціальні заходи	47	11	74	12	109	14	0,2
Матеріальні витрати:	1925	464	3227	506	4247	538	7,4
в т. ч.: - насіння	042	10	88	14	88	11	0,1
- мінеральні добрива	41	99	64	100	774	98	-0,1
- електроенергія	43	10	45	7	259	33	2,2
- паливо-мастильні матеріали	925	223	1248	196	1861	236	1,3
- запасні частини	381	92	36	56	348	44	-4,8
- інші матеріальні витрати	124	30	846	133	917	116	8,6
Амортизація основних засобів	556	134	562	88	59	75	-5,9
Інші витрати	1477	357	229	359	2641	335	-2,2
Всього витрат	4145	100	6375	100	7888	100	-

Ми бачимо в таблиці 2.13, вилику питому вагу в структурі собівартості один центнер соняшнику мають матеріальні витрати, до складу яких входять: добрива, паливно-мастильні матеріали, запасні частини, частка яких у структурі собівартості з часом зростає. Це пояснюється постійним ростом цін на матеріальні ресурси. Викликає занепокоєння зменшення в структурі собівартості витрат на оплату праці, це свідчить про повільне її підвищення, що в кінцевому підсумку знижує матеріальну зацікавленість працівників.

На розмір собівартості впливають урожайність та витрати на один гектар посівної площі. Тому проаналізуємо вплив цих факторів на собівартість 1 ц соняшнику в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Вплив факторів на зміну собівартості 1 ц насіння соняшнику

Рік	Витрати на 1 га, грн.	Урожайність, ц/га	Собівартість 1 ц, грн.	Відхилення (+; -)		
				всього	в тому числі за рахунок зміни	
					витрат на 1 га	урожайності
2018	2969	11,9	2495	-	-	-
2019	3527	8,1	4354	1859	689	1170
2020	3357	8,1	4145	-209	-209	-
2021	8543	13,4	6375	2230	3869	-1639
2022	10570	13,4	7888	1513	1513	-

Аналізуючи дані таблиці, можна зробити висновок, що в досліджуваному господарстві підвищення собівартості відбувається в основному за рахунок збільшення витрат на один гектар. Разом з цим, зниження врожайності в 2019 році привело також до підвищення собівартості на 11,7 грн., а її зростання в 2021 році на 5,3 ц/га - сприяло зниженню собівартості на 16,39.

Тому основним завданням при пошуку резервів зниження витрат є підвищення врожайності та валових зборів насіння соняшнику. Для пошуку резервів зниження собівартості важливо також з'ясувати причини відхилення

фактичного рівня собівартості 1 ц соняшника від планового та порівняти його з середніми даними по району (таблиця 2.15).

З таблиці видно, що за досліджуваний період практично постійно в ТОВ «Агрофірма»Авангард» спостерігається перевищення фактичного рівня собівартості над плановим. Так, в 2021 році таке перевищення склало більше 20%. Це пояснюється значним коливанням цін на матеріальні ресурси, ріст яких з року в рік дуже важко прогнозувати.

Разом з тим слід відмітити, що в порівнянні з районними показниками собівартість 1 ц насіння соняшника у ТОВ «Агрофірма»Авангард» знаходиться приблизно на середньому рівні, а в деякі роки (2020, 2022) навіть нижче нього.

Таблиця 2.15

Визначення відхилення фактичного рівня собівартості 1 ц насіння соняшнику від планового в ТОВ «Агрофірма»Авангард та порівняння його з середніми даними по Синельниківському району

Роки	Собівартість 1 ц насіння соняшнику			Відхилення (+; -), грн.	
	план	факт	в середньому по району	від плану	від середньо-районного рівня
2018	235	2495	2614	+145	-019
2019	3650	4354	4245	+704	+109
2020	4600	4145	4874	-455	-729
2021	4820	6375	6617	+1555	-242
2022	7000	7888	8332	+808	-644

Це свідчить, що спеціалісти господарства знаходять вигідні канали придбання матеріально-технічних ресурсів та працюють над зниженням матеріаломісткості готової продукції.

Висновки до другого розділу

1. Одним із найважливіших векторів оцінки ефективності виробничо-фінансової діяльності підприємства є аналіз фінансових результатів.

Фінансовим результатом компанії може бути прибуток або збиток. Прибуток — це загальний дохід, отриманий протягом діяльності підприємства. Збиток - це додаткова вартість цих витрат над сплаченою сумою. Висновки керівництва у 2020-2022 роках свідчать про те, що досліджуване підприємство є збитковим, а у 2022 році воно буде мати прибуток (11 тис. грн). Під час оцінки виявилось, що ТОВ «Агрофірма «Авангард» має недостатню фінансову спроможність. Одним із найважливіших векторів визначення ефективності виробничо-фінансової діяльності підприємства є аналіз його фінансових результатів.

2. Витрати - це витрати, пов'язані з грошима або боргом, які є результатом продажу активів або збільшення зобов'язань, ці витрати зменшують капітал корпорації, за винятком капіталу, втраченого в результаті вилучення або розподілу власникам. Дослідження показали, що збільшення витрат і скорочення можна узагальнити суму 139 тис. грн. (або на 6,9%). У структурі витрат за інформацією 2022 року найбільшу питому вартість становлять витрати на реалізовану продукцію (73,2%). Другі операційні витрати у 2022 році склали близько 574 тис. грн, що майже в 2 рази більше, ніж у 2020 році. Витрати на реалізацію товарів зменшилися на 57 тис. грн. (або 3%).

3. У разі відстрочки платежу за інструмент, що є результатом різниці між справедливою вартістю дебіторської заборгованості та номінальною вартістю грошових коштів та / або еквівалентом інструменту, різниця відображається як нарахований дохід (відсотки). , Тому метод бухгалтерського обліку - це метод обліку, який компанія вибирає на основі визначених стандартів та функцій для досягнення своїх цілей та забезпечення надійності фінансової звітності та систем управління якістю. Використовувані для Бухгалтерського обліку та методів оцінки компаній є не тільки номінальним визначенням основних принципів бухгалтерського обліку, але і ключовим елементом ділової практики. Ваш дизайн визначається сьогоднішніми вимогами.

4. У ТОВ «Агрофірма»Авангард» діє комплексна система первинних і вторинних документів, які використовуються для оформлення витрат і початку виробництва рослинної продукції, в тому числі насіння соняшнику.

Можна виділити кілька різних груп документів: Від вартості праці. Включаючи витрати на оплату праці, включаючи витрати на оплату праці, додаткові витрати та витрати, пов'язані з виробництвом.

5. Групування витрат на основі кореспондентських рахунків є достатнім, і немає необхідності створювати різноманітні статті, які заплутують і ускладнюють облік. Якщо ваша компанія хоче надати більше інформації про витрати, це можна зробити, просто ввівши наступні субрахунки замість синтетичних претензій. Паралельний розрахунок статей не потрібен. Аналітична виставлення рахунків для субрахунку 231 "Заводське виробництво" базується на типі виробництва, виду собівартості, виду виробленої продукції чи групи та більш детально за видами або гібридами.

6. В досліджуваному господарстві підвищення собівартості відбувається в основному за рахунок збільшення витрат на один гектар. Разом з цим, зниження врожайності в 2019 році привело також до підвищення собівартості на 11,7 грн., а її зростання в 2021 році на 5,3 ц/га - сприяло зниженню собівартості на 16,39. Тому основним завданням при пошуку резервів зниження витрат є підвищення врожайності та валових зборів насіння соняшнику. Для пошуку резервів зниження собівартості важливо також з'ясувати причини відхилення фактичного рівня собівартості 1 ц соняшника від планового та порівняти його з середніми даними по району

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ РОСЛИННИЦТВА ТА ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗЕРВІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ НИМИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Удосконалення обліку витрат на виробництво продукції рослинництва

Сучасний стан управління економікою сільського господарства України, як і всього народногосподарського комплексу можна характеризувати як перехідний від адміністративно-командного до ринкового. Тому і бухгалтерський облік, як одна із функцій управління, потребує значних змін.

Змін у бухгалтерському обліку потребує і ТОВ «Агрофірма»Авангард». Можна виділити кілька напрямків перебудови і удосконалення бухгалтерського обліку витрат, таких як: спрощення обліку, уніфікація і стандартизація документів, автоматизація бухгалтерського обліку з використанням нових бухгалтерських програм, перегляд концепції підготовки і перепідготовки бухгалтерських кадрів різних рівнів.

Важливим напрямком вдосконалення бухгалтерського обліку є його спрощення та скорочення звітності. Облік тісно пов'язаний з оподаткуванням, організацією оплати праці, тим складніше буде і облік цих об'єктів. Тому це є однією з причин, які стримують спрощення обліку.

Вдосконалення та виправлення у ТОВ «Агрофірма»Авангард» також потребує первинний облік, адже первинні документи є початковим джерелом всієї облікової інформації, є основою, фундаментом, на якому ґрунтується вся облікова робота. Від їх якості залежить якість усіх облікових показників, включно зі звітністю.

Помилки чи неточності, припущені в первинних документах, впливають на відображення даних у групувальних відомостях та регістрах аналітичного обліку, що веде до відображення неправдивих даних у фінансовій звітності чи тягне за собою зайві витрати часу і праці на усунення цих помилок.

Несвоєчасний документообіг, заповнення документів з помилками, відсутність деяких стандартних бланків первинних документів у ТОВ «Агрофірма»Авангард» є явищами досить поширеними. Для виключення цих недоліків головному бухгалтеру необхідно звернути увагу на організацію ведення первинного обліку, встановити більш жорсткі часові рамки передачі документів до бухгалтерії, забезпечити керівників структурних підрозділів зразками заповнення деяких документів, помилки при заповненні яких виникають найчастіше, проконтролювати забезпечення всіма необхідними бланками документації.

Недоліки є і при веденні аналітичного і синтетичного обліку. Дані заносяться до журналів-ордерів та головної книги із затримкою, можуть містити деякі арифметичні помилки. Причому дані заносяться з облікових реєстрів, які мають довільну форму. Тому в подальшому господарству необхідно більш уніфікувати бланки з синтетичного та аналітичного обліку, а для цього їм необхідно розробити зразки бланків реєстрів зручної форми для обробки даних та занесення цих даних до журналів-ордерів, Виробничого звіту та Головної книги.

Виробничі витрати та виробничі витрати збалансовані на основі 16 бухгалтерських норм (стандартів) та методичних рекомендацій щодо планування та розрахунку виробництва сільськогосподарської продукції № 132 (робочі місця, послуги). Тільки прями та непрямі витрати повинні включатися у виробничі витрати. І витрат на домогосподарства немає. Це зменшило витрати виробництва. Отже, поліпшення полягає у включенні загальних економічних витрат до витрат.

Існують наступні методи удосконалення обліку витрат і калькулювання собівартості:

1. Калькулювання змінних витрат (метод директ-костинг);
2. Нормативний метод калькулювання (стандарт-кост);
3. Калькулювання на основі діяльності.

Прямий розрахунок заснований на тому, що всі витрати поділяються на прямі та непрямі витрати. Прямі витрати безпосередньо відносяться до відповідного товару. Накладні витрати - це накладні витрати товару, оскільки його загальна сума складається з нерухомої та змінної частини.

Складність у розробці точного методу розподілу витрат полягає в тому, що змінна вартість в одному випадку може бути постійною в іншому.

Основні характеристики прямого заняття:

- витрати розраховуються лише на основі прямих змінних витрат виробництва.

- управління та фінансовий облік інтегровані.

- маржинальний дохід визначається в процесі розрахунку.

Головне при інтеграції - це те, що записи адміністративних та фінансових рахунків об'єднані в загальну систему і всі внутрішні процеси виробничого циклу відображаються в загальній книзі. Звіти про витрати на виробництво та прибутки та збитки регулярно надаються керівництву у вигляді співвідношення «витрати - обсяг - прибуток». Однак, на думку американських вчених, ця система має деякі недоліки. Недоцільно поєднувати управлінський та фінансовий облік, оскільки їх відокремлення базується на секретах ділової таємниці. Ця система обліку більша і складніша.

Маржинальний дохід - це різниця між продажем продукції та змінними витратами. Покриває загальні постійні витрати (включаючи торгові та адміністративні витрати).

Цього року всі постійні витрати накопичуються на кінець звітної року та повністю амортизуються на виробництво.

Ще одна характеристика системи директ-костинг - багатоетапний процес обліку прибутку та збитків компаній.

Річна фінансова звітність складається щонайменше з двох розділів. Угорі відображаються граничні доходи, а внизу - чисті продажі.

Система директ-костинг має ряд переваг перед повною системою розподілу витрат. Основні з них такі.

- Дані про витрати, обсяги та прибутки, необхідні для цілей планування прибутку, завжди можна знайти у звичайних звітах.

- Освітлено вплив постійних витрат на прибуток.

- Якщо зміни запасів, продажі не змінюються протягом певного часу під впливом певних накладних витрат.

- Звіти про витрати на виробництво та доходи відповідають інтересам власників бізнесу.

- Індекс граничного доходу дозволяє швидко оцінити продукцію.

- Система оцінює запаси виходячи з поточних витрат, необхідних для виготовлення товару.

Однак ця система має деякі недоліки.

- Труднощі в розподілі постійних витрат.

- Для довгострокового планування та інших вимог управління постійні накладні витрати повинні розподілятися неструктуровано паралельно.

- Проблеми з визначенням суми податку на прибуток;

- Труднощі з оцінкою запасів під час звітності.

Стандартна кістка - це заздалегідь визначена або кошторисна вартість виробництва одного або декількох товарів одного типу за певний звітний період та порівнюють практичну собівартість.

Переваги системи Стандарт-кост порівняно з іншими методами обліку витрат на виробництво такі: Ви можете використовувати заздалегідь визначені критерії, щоб визначити очікувані витрати на виготовлення та реалізацію товару, розрахувати одиничну ціну товару, визначити ціну та рахунок прибутку та збитків створити.

За допомогою цієї системи управління отримує інформацію про ступінь відхилення від стандарту та чому воно сталося, і використовується для оперативного управління.

Калькулювання собівартості на основі діяльності - це метод розрахунку, при якому накладні витрати спочатку групуються за основними видами

діяльності, а потім поділяються на види продукції на основі діяльності, необхідної для виготовлення цієї продукції.

На відміну від звичайних систем витрат, які базуються на принципі використання ресурсів для виготовлення продукції, розрахунок на основі діяльності відбувається тоді, коли продукт перебуває у виробничому (операційному) процесі, а процес використовує певний ресурс. Засоби споживання.

На нашу думку, досить було б згрупувати витрати за кореспондентським рахунком без необхідності вигадувати різні статті, які б заплутали та ускладнювали облік. Якщо ваша компанія дійсно хоче звузити інформацію про витрати, використовуйте наступний порядок відповідних субрахунків замість синтетичних рахунків. Не слід паралельно обчислювати запропоновані рекомендації та запропоновані рекомендації.

Внесені докорінні методико-методологічні зміни у веденні обліку сільськогосподарської діяльності, але в науковій літературі відсутнє конструктивне обґрунтування проблем практичного застосування Положення 30 «Біологічні активи» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів.

Аналіз змісту НПБО 30 та Методичних рекомендацій змушує нас акцентувати увагу на невизначеності об'єктів обліку і, відповідно, в рахунках на яких операції з цими об'єктами мають відображатися, а також проблема оцінки біологічних активів.

Біологічні активи рослин - це рослини, які можуть виробляти сільськогосподарську продукцію та додаткові біологічні активи в процесі біоконверсії, тобто пропонують економічні вигоди протягом періоду більше 12 місяців.

Таблиця 3.1

Порівняння узагальнених об'єктів обліку сільськогосподарської продукції за діючими та запропонованими підходами

№ п/п	Об'єкти обліку: Біологічні активи (БА) Сільгосппродукція (с/г п)	Коди рахунків обліку сільськогосподарської діяльності за підходами		
		Діючими до 01.01.07 р.	Запропонованими	
			НПБО 30	Методичними рекомендаціями
1.	Витрати на виробництво с/г продукції / (БА) за видами	23	+ (23)	23
2.	Окремі види (групи) БА в рослинництві	-	+	-
3.	Окремі види (групи) БА в тваринництві (приріст)	21	+(27)	27
4.	Вихід продукції у рослинництві			
	в т. ч. сільгосппродукція	27	+ (27)	27
	додаткові БА	-	+ (27)	27
5.	Вихід продукції у тваринництві			
	в т. ч. сільгосппродукція	27	+ (27)	27
	додаткові БА (приплід)	21	+ (21)	27
6.	Додаткові БА рослинництва	108	+	181
7.	Додаткові БА тваринництва	107	+	182
8.	Додаткові БА, які оцінюють за справедливою вартістю	-	-	183
9.	Незрілі довгострокові БА	15	+	184
10.	Інші довгострокові БА	-	-	185
	Загальна кількість об'єктів обліку	8	10	12 і більше

Як видно з таблиці 3.1., в діючій до 01.01.18 системі обліку його об'єктами були процеси виробництва (рахунок 23 «Виробництво за видами») та виходу сільськогосподарської продукції (рахунок 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»). Проста і зрозуміла схема.

Виключенням є облік наявності та приросту тварин на вирощуванні і

відгодівлі, що обліковується на рахунку 21, оскільки приріст неможливо відділити від тварин. Щодо обліку худоби, яка є продуктивною та має тривалість життя, то багаторічні насадження включаються на відповідні рахунки рахунку 10 «Основні засоби», а витрати на їх створення накопичуються на рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Як правило, ми маємо 8 різних підходів до обліку сільськогосподарської діяльності, які наведено в таблиці 3.1. У новій класифікації біологічних активів, яка базується на методичних рекомендаціях.

Однак і Методика 30, і НПБО 30 рекомендують включити до бухгалтерського обліку сільськогосподарської діяльності більший перелік рахунків.

Щодо обліку довгострокових біологічних активів вважаємо доцільною запропоновану методику їх обліку на рахунку 18 «Довгострокові біологічні активи». Пропонується, щоб на рахунку 23 розраховувалися лише витрати на виробництво біологічних активів. Сьогоднішні біологічні активи відображати на рахунку 21, який іменувати «Поточні біологічні активи». На цьому рахунку відкрито субрахунки: 211 «Поточні біологічні активи в рослинництві»; 212 «Поточні біологічні активи у тваринництві»; 213 «Інші поточні біологічні активи».

Вести аналітичний облік біологічних активів за поточним станом відповідно до принципів бухгалтерського обліку підприємства. Реалізація сукупності всіх цих методів удосконалення та удосконалення обліку витрат, пов'язаних з виробництвом продукції рослинництва призведе до покращення фінансового стану ТОВ «Агрофірма»Авангард».

3.2. Розрахунок резервів зниження собівартості виробництва рентабельних культур сільськогосподарського підприємства

Важливим завданням аналізу господарської діяльності є визначення та розрахунок резервів для підвищення рентабельності виробництва.

Одним із показників, що характеризують економіку виробництва насіння соняшнику, є вартість. Він відображає основні аспекти сільськогосподарських компаній.

Виробничі витрати є важливим показником економічної життєздатності сільськогосподарського виробництва, оскільки це означає, що всі ресурси використовуються. Скорочення витрат є першочерговим завданням для всіх галузей промисловості та однією з місцевих проблем. Сума залежить від рівня прибутку та рентабельності, фінансового стану та платоспроможності підприємства, суми, що сплачується до накопичувального фонду, розширеного коефіцієнта відтворення та рівня ціни на продукцію.

Кінцевим етапом аналізу собівартості являється - виявлення та підрахунок резервів та шляхів її зменшення і розробка заходів по їх впровадженню.

Основними джерелами зниження собівартості продукції являються:

- 1) збільшення об'єму виробництва продукції;
- 2) ліквідація перевитрат по статтям витрат;
- 3) зниження виробничих витрат за рахунок підвищення продуктивності праці, зниження витрат ресурсів, зниження витрат, пов'язаних з невиробничою діяльністю, та ін.

Таким чином, однією з основних стратегій зниження собівартості 1 тонни насіння соняшнику є збільшення їх виробництва та покращення якості продукції, що призведе до більшої економічної стабільності та ефективнішого використання виробничих ресурсів.

Постійні витрати, у цьому випадку, розподіляються на більшу кількість виготовлених товарів, тому окремі продукти мають меншу частку, що сприяє зниженню собівартості на 1 цент. Неодмінною умовою розвитку насінництва соняшнику є інтенсифікація на основі досягнень науково-технічного прогресу, яка включає: внесення оптимальних доз органічних і мінеральних добрив, розширення посівів високоврожайних сортів, впровадження комплексної механізації, інтенсифікацію. і технології

індустріалізації, передове використання організаційних форм і оплати праці з урахуванням кінцевих результатів.

Основними напрямками збільшення виробництва насіння соняшнику є розширення посівних площ, покращення їх структури і підвищення урожайності культури. Нормативно припустима площа посіву соняшнику складає 10-15% від загальної посівної площі, але так як в господарстві даний показник становить значно більше, то вважаємо недоцільним подальше її розширення. Таким чином, у ТОВ «Дніпро» на перспективу можна планувати збільшення виробництва насіння соняшника лише за рахунок підвищення урожайності культури, яке можливе лише при правильному чергуванні культур у сівозміні, розміщенні по кращим попередникам, впровадження високопродуктивних сортів, застосуванні добрив, своєчасному обробітку ґрунту і догляді за посівами, удосконаленні методів збирання врожаю, організації та мотивації праці.

Отже, так як для зниження собівартості одиниці продукції необхідне підвищення урожайності, то дослідимо які існують резерви щодо її підвищення в даному господарстві.

Урожайність - це якісний, комплексний показник, що залежить від багатьох факторів, а саме природно кліматичних умов (якість і склад ґрунту, рельєф, температура повітря, кількість опадів та інше), культури землеробства, агротехніки і технології вирощування культури, удобрення ґрунту, сортової структури, якісного виконання всіх польових робіт в стислі строки та інше.

Сорт культури - це досить таки вагома категорія, за допомогою якої можна регулювати розмір валового збору збільшуючи, наприклад, питому вагу високоврожайних сортів, і зменшуючи частку низьковрожайних .

Шляхом перерозподілу посівних площ, відведених під соняшник, таким чином, щоб збільшити питому вагу більш урожайних сортів, таких як Тореро та Нібас, і одночасно зменшити частку низьковрожайних (Михаїл і Мегасан), можна досягти загального приросту валового збору даної культури в розмірі 2039,8 ц (таблиці 3.3).

Таблиця 3.3

Резерв збільшення виробництва насіння соняшнику за рахунок
удосконалення сортової структури

Сорт	Фактич на урожай ність, ц/га	Посівна площа, га		Структура посівів, %			Резерв підви- щення урожай ності, ц/га	Резерв збіль- шення вало- вого збору, ц
		факт	проект	факт	проект	відхи- лення		
Мегасан	7,4	300	164	32,1	26,7	-5,4	-0,40	-
Михаїл	8,2	250	104	29,1	23,3	-5,8	-0,48	-
Тореро	10,5	240	283	28,3	30	1,7	0,18	-
Нібас	27,3	150	389	10,5	20	9,5	2,87	-
Разом	13,4	940	940	100	100	-	2,17	2039,8

Слід відмітити, що збирання урожаю в оптимальні строки створює резерв підвищення валового збору на 462 ц.

Для підприємства можна також розглядати і інші резерви зниження собівартості, наприклад, за рахунок дотримання норм внесення добрив, впровадження нової техніки та технології, але такі резерви вимагають і додаткового вкладення коштів яких на сьогоднішній день в ТОВ «Дніпро» немає.

Суттєвим резервом збільшення продукції в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району є недопущення втрат під час збирання урожаю. За даними наукових установ, у разі запізнення зі збиранням соняшнику втрати врожаю значно зростають. Для підрахунку резервів збільшення виробництва насіння соняшнику за рахунок дотримання оптимальних строків збирання використаємо таблицю 3.4.

Резерв збільшення виробництва насіння соняшнику за рахунок збирання
урожаю в оптимальні строки

Показники	Соняшник
Площа зібрана з запізненням, га	220
Урожайність при збиранні, ц/га: - в строк	14,5
- з запізненням	12,4
Приріст врожаю, ц: - з 1 га	2,1
- з усієї площі	462

Для розрахунку резерву зниження собівартості, а отже і підвищення економічної ефективності виробництва, нами було розглянуто резерви, які практично не потребують додаткових вкладень, тобто при тому ж рівні витрат підприємство може досягти підвищення урожайності соняшнику та зниження собівартості одиниці продукції. Проведемо узагальнення резервів зниження собівартості 1 ц насіння соняшнику.

Таким чином дані таблиці 3.5., яка наведена нижче, свідчать, що за рахунок впровадження запропонованих нами організаційних заходів господарство може додатково отримати 2501,8 ц насіння соняшнику, що дозволить збільшити валовий збір культури в порівнянні з 2007 роком на 17,6%.

Крім того відбулося б підвищення урожайності до 15,8 ц/га та зниження собівартості 1 ц насіння соняшнику на 15%, що для підприємства досить суттєво. За умови реалізації додатково зібраного насіння соняшнику за цінами 2007 року підприємство могло б отримати виручку приблизно на 6624,0 грн. більшу, ніж воно отримало фактично.

На наш погляд, недоцільно визначати резерви скорочення витрат, тому що з кожним роком ціни на паливо, запасні частини, насіння, електроенергію зростають і відповідно підвищується оплата праці працівників.

Таблиця 3.5.

Узагальнення резервів зменшення собівартості 1 ц насіння соняшнику

Показник	Фактично (2022 рік)	Проект (можливо за рахунок резервів)
Витрати на виробництво насіння соняшнику, тис. грн.	26636	26636
Валовий збір, ц	33768	39698,4
в тому числі за рахунок:		
- удосконалення сортової структури;	-	5468,4
- збирання урожаю в оптимальні строки	-	462
Собівартість 1 ц насіння соняшнику, грн.	7888	671

Отже, ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району доцільно при плануванні структури посівів віддавати перевагу високоврожайним і рентабельним сортам соняшнику, дотримуючись при цьому чергування полів у сівозмінах; збільшити обсяг виробництва даної культури за рахунок підвищення урожайності; забезпечити виконання агротехнічних заходів в оптимальні строки, що дозволить господарству без додаткових витрат отримати більший обсяг продукції.

Висновки до третього розділу

1. Важливим напрямком вдосконалення бухгалтерського обліку є його спрощення та скорочення звітності. Облік тісно пов'язаний з оподаткуванням, організацією оплати праці, тим складніше буде і облік цих об'єктів. Тому це є однією з причин, які стримують спрощення обліку. Вдосконалення та виправлення у ТОВ «Агрофірма»Авангард» також потребує первинний облік,

адже первинні документи є початковим джерелом всієї облікової інформації, є основою, фундаментом, на якому ґрунтується вся облікова робота. Від їх якості залежить якість усіх облікових показників, включно зі звітністю. Помилки чи неточності, припущені в первинних документах, впливають на відображення даних у групувальних відомостях та реєстрах аналітичного обліку, що веде до відображення неправдивих даних у фінансовій звітності чи тягне за собою зайві витрати часу і праці на усунення цих помилок.

2. Ви можете використовувати комп'ютер для зміни технології обліку та конфігурації реєстру обліку. Оператор керує комп'ютером як у звичайному, так і в діалоговому режимах. Це забезпечує отримання необхідної інформації під час обробки, а не лише наприкінці звітного періоду. Оскільки оператори взаємодіють з комп'ютерами, форми рахунків на основі комп'ютера також відомі як форми автоматизації діалогів. Фази бухгалтерського обліку для комп'ютерних та не машинних форм обліку схожі, але технологія обробки інформації зовсім інша. Якщо ви здійснюєте паперовий облік, бухгалтерська інформація записується та узагальнюється до бухгалтерської інформації.

3. Суттєвим резервом збільшення продукції в ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району є недопущення втрат під час збирання урожаю. За даними наукових установ, у разі запізнення зі збиранням соняшнику втрати врожаю значно зростають. Слід відмітити, що збирання урожаю в оптимальні строки створює резерв підвищення валового збору на 462 ц. Для підприємства можна також розглядати і інші резерви зниження собівартості, наприклад, за рахунок дотримання норм внесення добрив, впровадження нової техніки та технології, але такі резерви вимагають і додаткового вкладення коштів яких на сьогоднішній день в ТОВ «Агрофірма»Авангард» немає.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Розглянуто вид виробничих витрат рослинної продукції та їх класифікацію. Іншими словами, витрати - це сума грошей із ресурсів, які використовуються з певною метою та перетворюються у виробничі витрати (робоча сила, послуги). Управління витратами - це засіб досягнення високих економічних результатів для компаній. Застосовується для всіх засобів управління та для зменшення витрат. Категоризація виробничих витрат показує об'єктивно існуючі групи витрат, процеси формування витрат та зв'язки між окремими частинами. Без категоризації витрат компанії не можуть вирішити проблему управління витратами. Класифікація витрат на цілі управління повинна відповідати найважливішим вимогам, заснованим на здатності диференціювати витрати з метою управління витратами в різних аспектах.

2. Розглянуто інформацію та положення щодо збалансування виробництва та витрат рослинництва. Було зрозуміло, що витрати являють собою втрату економічної вигоди у вигляді продажу активів або збільшення боргу, що призводить до зменшення капіталу. Їх. Це визначення терміну «витрати» включає вартість діяльності, яка відображається в поточному рахунку, але воно не представляє повну собівартість виробництва на рівні виробничого процесу. Це пояснюється тим, що випуск сировини у виробництво не змінює вартість активів або розмір боргів, натомість активи компанії звільняються від випуску.

3. Досліджено теоретичні основи обліку витрат на виробництво сільськогосподарських культур і встановлено, що одним із підходів до вдосконалення обліку витрат у сільському господарстві є створення на кожному підприємстві окремого відділу, який стосується практичних засад оперативного контролю. щодо діяльності підрозділів, у тому числі в галузі сільського господарства, характеристика діяльності відділів, а також грошова винагорода учасників. Це сприятиме ефективному управлінню витратами,

пов'язаними з виробництвом продукції рослинництва, в організаціях, які дотримуються принципів своєї діяльності та вміють відповідати вимогам сьогодення.

4. Розглянуто показники господарсько-організаційного характеру підприємства та результати його діяльності, які ідентифіковані ТОВ «Агрофірма»Авангард» Синельниківського району Дніпропетровської області, на загальну суму 139 тис. грн. (або на 6,9%). Дані за 2022 рік свідчать, що у складі витрат найбільшу складову займають витрати на продукцію, яка відвантажується (73,2%). Інші пасиви у 2022 році склали 574 тис. грн., що майже в 2 рази більше, ніж у 2020 році. Витрати реалізованої продукції зменшилися на 57 тис. грн. (або 3%). Одним найважливіших векторів оцінки ефективності виробничо-фінансової діяльності компанії є аналіз її фінансових результатів.

5. З огляду на характеристику організації роботи бухгалтерських служб та оцінку принципів облікової політики, основною метою облікової політики є висвітлення фінансових та ділових питань, що використовуються для підготовки та виготовлення науково обгрунтованої фінансової звітності. Вказується надання якісної та кількісної бухгалтерської та економічної інформації про основні принципи господарської діяльності. , Теоретична основа принципів бухгалтерського обліку базується на теорії обліку збору, обробки та агрегації даних у реєстрі обліку, застосуванні облікових процедур (оцінювання, облік, синтез та аналітичний облік, методи виявлення та виправлення помилок, баланс).

6. Документовано документацію процесів збалансування виробничих витрат на виробництво продукції рослинництва, а найважливішим ключовим документом для відображення відпрацьованих годин під час вирощування соняшнику є демонстративно таблиця робочого часу. Він складається з одним примірником на місяць для кожної категорії виробничих підрозділів та працівників. Звіти в офісах, фермах, екіпажах, гаражах та інших виробничих підрозділах керуються спеціально призначеними працівниками або

начальниками відділів. У довідці для кожного працівника вводиться окремий рядок, в якому записується кількість відпрацьованих годин. У ТОВ «Агрофірма»Авангард» первинний облік ведеться у відповідності до діючого законодавства з урахуванням специфіки функціонування підприємства. В окремих випадках, у зв'язку з недостатньою забезпеченістю деякою бланковою документацією, використовуються пристосовані бланки інших документів, які не мають реквізитів стандартних форм.

7. Досліджено організацію синтетичного та аналітичного обліку витрат на виробництво продукції рослинництва та доведено, що синтетичний облік витрат на виробництво продукції рослинництва в ТОВ «Агрофірма»Авангард» ведуть на рахунку 23 «Виробництво», до якого відкривають субрахунок 231 «Рослинництво», використовують Журнал-ордер N 5 В с.-г. по рахунках: 23 "Виробництво" (за видами виробництв); 24 "Брак у виробництві"; 39 "Витрати майбутніх періодів"; 91 "Загальновиробничі витрати"; 92 "Адміністративні витрати"; 93 "Витрати на збут". Після проведення обліку дані записуються у статистичну звітність, яка представлена формою №50-сг і називається «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

8. Проаналізовано ефективність вирощування рентабельних культур в сільськогосподарському підприємстві та визначено, що собівартість 1 ц насіння соняшника розраховується згідно Методичні пропозиції щодо планування, кошторису та бюджетування (робіт, послуг) сільськогосподарських організацій. Витрата центнера насіння соняшнику розраховується шляхом ділення загальної вартості насіння за період його вирощування та збирання (без вартості насіння або кошиків у розрахунку цін за нормативною та розрахунковою ціною) на фізичну вагу насіння після його завершення. У результаті аналізу виявлено, що витрати 1 га насіння соняшнику за досліджуваний період суттєво зросли на 5393 грн., що пов'язано з тим, що збільшення собівартості продукції на 1 га перевищує приріст урожайності в 3,1 раза. Важливо відзначити, що значну частину в структурі собівартості займають матеріальні витрати внаслідок збільшення частки мінеральних

добрив, паливно-мастильних матеріалів та запчастин.

9. Удосконалено облік витрат на виробництво продукції рослинництва. Можна виділити кілька напрямків перебудови і удосконалення бухгалтерського обліку витрат, таких як: спрощення обліку, уніфікація і стандартизація документів, автоматизація бухгалтерського обліку з використанням нових бухгалтерських програм, перегляд концепції підготовки і перепідготовки бухгалтерських кадрів різних рівнів. Важливим напрямком вдосконалення бухгалтерського обліку є його спрощення та скорочення звітності. Облік тісно пов'язаний з оподаткуванням, організацією оплати праці, тим складніше буде і облік цих об'єктів. Тому це є однією з причин, які стримують спрощення обліку. Вдосконалення та виправлення у ТОВ «Агрофірма»Авангард» також потребує первинний облік, адже первинні документи є початковим джерелом всієї облікової інформації, є основою, фундаментом, на якому ґрунтується вся облікова робота. Від їх якості залежить якість усіх облікових показників, включно зі звітністю. Помилки чи неточності, припущені в первинних документах, впливають на відображення даних у групувальних відомостях та регістрах аналітичного обліку, що веде до відображення неправдивих даних у фінансовій звітності чи тягне за собою зайві витрати часу і праці на усунення цих помилок.

10. Надається автоматизований розрахунок виробництва рослин. Ви можете використовувати комп'ютери для зміни облікових методів та створення облікових регістрів. Оператор керує комп'ютером як у звичайному, так і в діалоговому режимах. Це забезпечує отримання необхідної інформації під час обробки, а не лише наприкінці звітного періоду. Оскільки оператори взаємодіють з комп'ютерами, форми рахунків на основі комп'ютера також відомі як форми автоматизації діалогів. Фази бухгалтерського обліку для комп'ютерних та немашинних форм обліку схожі, але технологія обробки інформації зовсім інша. Якщо ви здійснюєте паперовий облік, бухгалтерська інформація записується та узагальнюється до бухгалтерської інформації. Формат обліку комп'ютера кодує інформацію в документи і вводить її в

комп'ютер. Комп'ютер виконує такі дії автоматично: Оператори контролюють лише свою роботу.

11. Здійснено розрахунок резервів зниження собівартості виробництва рентабельних культур сільськогосподарського підприємства, а саме основним напрямком подальшого розвитку виробництва насіння соняшнику в ТОВ «Дніпро» є впровадження комплексної механізації та інтенсивних технологій, які передбачають розширення посівів високоврожайних сортів і гібридів, збір урожаю в оптимальні строки. Реалізуючи вказані інтенсивні резерви, господарство може додатково отримати 2501,8 ц насіння соняшнику, що дозволить збільшити валовий збір культури в порівнянні з 2022 роком на 17,6%. Запропонований комплекс заходів дозволить підвищити урожайність соняшнику до 15,8 ц/га, що на 17,9% вище аналогічного показника 2022 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артиш В.І. Система вимог до технологій вирощування органічної продукції. / В.І. Артиш //Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2011. - №5. - С. 37 – 41.
2. Атамас П., Атамас О. Аналіз і оцінка пропозицій з удосконалення плану рахунків / П. Атамас, О Атамас // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2010. – №5. – С. 3-15.
3. Братчук Л.М. Нові вимоги Податкового кодексу та завдання бухгалтерського обліку для їх вирішення. / Л.М. Братчук // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2011. - № 4. - С. 62-65.
4. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України: Підручник для сільськогосподарських вузів/ [В. Я. Плаксієнко, Л. М. Письмаченко, Г.Є. Павлова, Т.А. Крушельницька, Є.І. Рябий]. За редакцією В.Я. Плаксієнко. – Дніпропетровськ. – 2009. – 377с.
5. Голов С. Система глобального бухгалтерського обліку / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2010. – № 3. – С. 3 - 12.
6. Голов С. Справедлива вартість та її місце в системі оцінок бухгалтерського обліку / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2007. - № 4.-С. 3-18.
7. Голов С. Уніфікація як гальмо розвитку бухгалтерського обліку в Україні / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2010. - № 7.-С. 3-7.
8. Голов С. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні (анти міфологія) / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2006. - № 1. – С. 45-54.

9. Голов С. Чи перешкоджає НПБО 16 «Витрати» економічній роботі на підприємстві? // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2007.- № 5, № 10. – С. 3-10.

10. Гришова І.Ю., Присяшнюк А.Ю. Кластери в агропромисловому комплексі: проблеми та перспективи розвитку. / І.Ю. Гришова, А.Ю. Присяшнюк // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2011. - № 4. – С. 142-147.

11. Гудаленко Л.В. Методологічні аспекти обліку формування та узагальнення результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. / Л.В. Гудаленко // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2010. - № 9. – С.70-74.

12. Гудаленко Л.В. Поліпшення якості та прогнозованої облікової інформації для забезпечення прибутковості підприємства. / Л.В. Гудаленко // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2010. - № 7. – С. 67-71.

13. Діброва А.М., Чорний Г.М. Категорія «управління» як атрибут динамічних систем. / А.М. Діброва, Г.М. Чорний // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2010. – № 7. – С. 122-128.

14. Дяків В.В. Управлінський облік в Україні – реальність сьогодення. /В.В. Дяків // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2010. – № 8. – С.76-81.

15. Житний П. Організаційно-методологічні засади формування облікової політики підприємства / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 3. – С. 3-10.

16. Жук В.М. Інституціональний підхід до розв'язання проблем бухгалтерського обліку в Україні / В.М. Жук // Фінанси України. – 2009. - № 7. – С. 110-113.

17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від

30.11.1999р. №291 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.liga.com.ua>.

18. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 1999 р., № 996 – XIV – ВР. зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.

19. Кузнецова С. Технологія організації бухгалтерського обліку з урахуванням специфіки суб'єктів господарювання / С. Кузнецова // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2008. - № 6. – С. 29-33.

20. Кузнецова С. Система бухгалтерського обліку: методологічні та правові аспекти формування господарювання / С. Кузнецова // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2008. - №4. – С. 12-16.

21. Кузнецова С. Організація облікової служби на підприємстві / С. Кузнецова // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2008. - № 9. – С. 16-20.

22. Ланченко Є.О., Ткачук В.А. Оцінка розвитку спільних територій як критерій ефективності праці персоналів органів управління / Є.О. Ланченко, В.А. Ткачук // Економіка АПК. . Науково-практичний журнал. – 2011. - № 4. – С. 70-75.

23. Левицька С. Організація обліку господарської діяльності підприємства / С. Левицька // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. - 2010. - № 6. – С.6-13.

24. Малік М.Й. Фінансова звітність у прийнятті управлінських рішень в аграрній сфері. / М.Й. Малік // Економіка АПК. . Науково-практичний журнал. – 2010. - № 6. – С. 173-174.

25. Микитенко Т. Сучасні інформаційні технології обліку і аудиту в управлінні підприємством / Т. Микитенко // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 10. – С. 12-19.

26. Мних Є. Сучасний економічний аналіз: питання методології та організації / Є. Мних // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 2. – С. 55-61.

27. Мосаковський В. Гармонізація обліку / В. Мосаковський // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. - 2006.- № 4 – С. 24-32.

28. Нелен В. М., Бойко Л.В. Земля України і здоров'я нації. / В. М Нелен., Л.В. Бойко // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. - 2011.- № 1 – С. 20-27.

29. Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Панченко Л.Г. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник/ За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – 3-тє вид., перероблене і доповнене. – К.: Алеута. – 2006. – 878с.

30. Олійник О.В., Морозова Г.С. Сталість розвитку господарств різних категорій в аграрному секторі. / О.В. Олійник, Г.С. Морозова // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. - 2010.- № 6 – С. 96-102.

31. Павлюковець М. Вибір бухгалтерської програми: пріоритети і перспективи / М. Павлюковець // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2006. – № 3. – С. 9-12.

32. Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік в Україні. Нормативи. Коментарі. – Ч.10 / В.М. Пархоменко. – Луганськ. – 2008. – 768с.

33. Пархоменко В. Документальне забезпечення бухгалтерського обліку / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 8. – С. 7-11.

34. Плаксієнко В.Я. Системний підхід до обліку та контролю результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. / В.Я. Плаксієнко // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. - 2010.- № 7 – С. 167-169.

35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.00 р. № 92 (зі змінами та доповненнями) // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2010. – №15, 16 (264, 265). – С. 43-46.

36. Пехоша М.А. Теорія часових рядів у прогнозуванні виробництва і цін реалізації сільськогосподарської продукції. / М.А. Пехоша // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. - 2011. - № 2. – С. 136-144.

37. Податковий кодекс України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), (зі змінами, внесеними згідно із Законами N 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010 N 3205-VI (3205-17) від 07.04.2011 N 3221-VI (3221-17) від 07.04.2011). – 2011. – С. 1-258.

38. Романюк Т.М., Романюк В.І. Економічна ефективність вирощування органічного насіння озимих і ярих зернових культур / Романюк Т.М., Романюк В.І. // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2011. - № 4. – С. 21-26.

39. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. Посіб. -3-тє вид., випр.. і доп. / Г.В. Савицька // - К.: Знання, 2007. – 668с.

40. Скрипник І.М. Облікове забезпечення управління витратами в галузі рослинництва. / І.М. Скрипник // Молоді науковці – аграрники: традиційні й нові аспекти досліджень. Матеріали міжнародної науково – практичної Інтернет – конференції молодих вчених та студентів. Дніпропетровськ. – 2011. – С. 73-74.

41. Сльозко Т. Процедура бухгалтерського обліку: організаційні та методичний підходи/ Т. Сльозко // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2018. - № 4. – С. 31-36.

42. Сльозко Т. Собівартість у постіндустріальній економіці: погляд бухгалтера. / Т. Сльозко // Економіка України. Науково-практичний журнал. – 2017. - № 9. – С. 60-68.

43. Сук Л. Бухгалтерський облік сільськогосподарської продукції // Бухгалтерія в сільському господарстві – 2007 - № 6 – С. 49-50.

44. Сук Л. Структура і класифікація витрат на підприємствах // Бухгалтерія в сільському господарстві.- 2007. - № 20. – С. 46-49.

45. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник / Н.М.Ткаченко//. – К.: Алерта. – 2006. – 765с.

46. Третяк А.М. Фінансове регулювання використання та охорони сільськогосподарських земель у процесі ринкового обороту / А.М. Третяк // Економіка АПК. – 2007. – № 5. – С. 52-56.

47. Уманців Г. Облік у системі мікро- та макроекономічного управління / Г.Уманців // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. - 2008. - № 4. – С. 17-24.

48. Фабіянська В.Ю. Об'єкти обліку витрат і калькулювання у виробництві біопалива / В.Ю. Фабіянська // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2021. - № 4. – С. 70-75.

49. Цветкова Н. Сучасна організація обліку та складання звітності для прийняття управлінських рішень / Н. Цветкова // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2008. - №3. – С.14-27.

50. Яворов В.В. Удосконалення управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах. / В.В. Яворов // Економіка АПК. Науково-практичний журнал. – 2020. - № 3. – С. 107-113.

51. Яців І.Б. Конкурентні відносини в системі аграрного землекористування / І.Б. Яців // Економіка АПК. Науково-практичний журнал.– 2021. – № 4. – С.15-21.